

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II—Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Third day of the Eleventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 30th November, 1960

The House met at Nine of the Clock

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

ADJOURNMENT MOTION

Re : Flood havoc in Nellore District

మిస్టర్ స్పీకర్ . గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు నెల్లూరు వరదలకు సంబంధించి ఒక అడ్జర్న మెంటు మోషన్ యిచ్చారు. సభ్యులు తాము యిచ్చిన అడ్జర్న మెంటు మోషన్ యొక్క అవశ్యకతను గురించి చెబుతారు. తరువాత మంత్రిగారు తాము పరిచర్యలు తీసుకున్నా దీ, తీసుకోబోతున్నా దీ చెబుతారు. అయితే మంత్రి రంగారెడ్డిగారు ప్రస్తుతం సభలో లేరు. కనుక రేపు తీసుకుందాము. నేను రంగారెడ్డిగారికి కబురు వంపుతాను. రేపు దీనిని తీసుకుందాము.

*శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (మాచర్ల) : వల్నాటి జామము గురించి కూడా మోషన్ వుంది. అన్నింటినీ కలిపి చర్చకు తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వరదలకు సంబంధించినది ముందు తీసుకుందాము ; తరువాత, అన్నీ వరసనే వస్తాయి.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెవపల్లి) : ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మేషన్, సర్. మాకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్ముస్ కమిటీయొక్క రిపోర్టును అందజేసినారు, చాలా సంతోషం. దానిపై చర్చకు అవకాశమిస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆవిషయం మీరు నాతో ఛాంబర్ లో మాట్లాడండి. చూద్దాం. నేను కూడా అర్థంచేసుకుని ఎప్పుడు అందుకు సమయమిచ్చేదీ ఆలోచిస్తాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Notifications Issued under the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

The Minister for Education (Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao) : Sir, I beg to lay on the Table under Sub-Section (2) of Section 11 of the Madras Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Madras Act III of 1931) a copy of the notification issued under Section 11 (1) of the said Act published at page 1084 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 13th June, 1957.

Notification issued under the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952.

Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao : Sir, I beg to lay on the Table under sub-Section (2) of Section 19 of the Madras Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act, 1952 (Madras Act XVI of 1952) a copy of the notification issued under Section 19 (1) of the said Act published at page 2439 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated the 1st October 1959.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

Presentation of the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee.

**Sri K. Achuta Reddy (Kodangal) :* Sir, Under Rule 164-K of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I beg to present the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee on the Andhra Co-operative Central Land Mortgage Bank (Reconstitution) Bill, 1959".

Mr. Speaker : Report presented.

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Primary Education Bill 1960

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు 'ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య, బిల్లు' పై చర్చను కొనసాగిద్దాము.

చర్చను ప్రారంభించకముందు గౌరవ సభ్యులకు ఒకమాట చెప్పాలి. ఇది ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు తీసుకువచ్చినబిల్లు. ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ప్రవేశపెట్టాలి; ఏ ఏ ధరకులపై ప్రవేశపెట్టాలి; ఎట్లా చేయాలి; ఎప్పటిలోగా ప్రవేశపెట్టాలి; అనే విషయాలున్నాయి. సభ్యులు తమ ఉపన్యాస

ములో యీ విషయములకు సంబంధించి మొత్తం విద్యా విధానమునంతటిని గాకుండా చర్చిస్తే బాగుంటుంది అలాగాక మొత్తం విద్యా విధానమును. అందులోని లోపములను, మొత్తం బడ్జెటును యీ సమయములో చర్చించడం అనవసరం. కనుక తాము పీల్చేనంతవరకు ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానమునకు సంబంధించి సూచనలు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇది చీమనడకనే ముందుకు వెళ్ళవచ్చు; లేక త్వరితగతినే ముందుకు వెళ్ళవచ్చును అది అంతా పరిస్థితులపై ఆధారపడి వుంటుంది కనుక సభ్యులు యీ విషయమును దృష్టియందుంచుకుని తమ చర్చను కొనసాగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను

*శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఐమ్మం జనరల్) అధ్యక్షా, విద్యామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ బిల్లు to consolidate and amend the law relating to free and compulsory primary education for children in the State of Andhra Pradesh ను బలపరుస్తూ నేను కొన్నివిషయాలను చెబుతాను

1924 లో రూపొందించబడిన Geneva Declaration of Rights of the Child అనే దానిలో బిడ్డల కొనసంగవలసిన విద్యకు ఎంతో ప్రాముఖ్యమీయబడినది. పిల్లలకు సంఘము, వ్యక్తులు ఎంతమంచిని యివ్వవలయునో అంత మంచిని యివ్వవలయునని అందులో గుర్తింపబడినది “1924 Geneva Declarations of Rights of the Child” ను అనుసరించి జనరల్ ఆసెంబ్లీ కూడా Declaration of the rights of the Child ప్రాక్లేయిమ్ చేసినది. దానిలో యీ విధంగా వుంది

“Declaration of the Rights of the Child to the end that he may have a happy childhood and enjoy for his own good and for the good of the society the rights and freedoms herein set forth and calls upon parents, upon men and women as individuals and upon voluntary organizations, local authorities and national Governments to recognise the rights and strive for their observance by legislative and other measures.”

అందులోనేవున్న ఏడవ ప్రిన్సిపుల్ లో యీ విధంగా చెప్పబడింది.

“Principle No. 7 says: The child is entitled to receive education which shall be free and compulsory at least in the elementary stages. He shall be given an education which will promote his general culture, and enable him on a basis of equal opportunity, to develop his abilities, his individual judgment and his sense of moral and social responsibility and to become a useful

member of society. The best interests of the child shall be the guiding principle of those responsible for his education and guidance; that responsibility lies in the first place with his parents.

The child shall have full opportunity for play and recreation which should be directed to the same purpose as education. Society and public authorities shall endeavour to promote the enjoyment of this right".

స్వాతంత్ర్య సంపాదనానంతరం పది సంవత్సరములలో పదునాలుగు వత్సరములలోపు బాలబాలికలకు నిర్బంధవిద్యను గరపు విధానము అమలునకు రావలయునని భారత రాజ్యాంగ చట్టములో మనము అనుకున్నాము.

అయితే నిన్న మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా 1960 సం॥ లోపల ఈ object ను achieve చేయలేకపోయినాము. భారత ప్రభుత్వంవారు 6-11 సంవత్సరాల సుధ్య వయస్సుగల పిల్లలందరికీ universal compulsory education కు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక లోపల అందజేయాలని అనుకున్నారు. దానిని అమలుచేయవలసినదిగా వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కూడా కోరినారు. Local bodies యీ విషయంలో బాధ్యత వహించవలసినదిగా యీ బిల్లులో ఉన్నది. పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లాపరిషత్తులకు—అన్నిటికీ కూడా యీ బాధ్యతల నప్పజెప్పాలని ఉన్నది. ఒకవేళ లోకల్ బాడీలు సక్రమంగా అమలు జరపలేక పోతే ఆ బాధ్యతలను తిరిగి ప్రభుత్వం తీసుకోడానికి కూడా యీ బిల్లులో అవకాశం ఉన్నది. 1961 నుంచి యీ కార్యక్రమాన్నమలు చేయాలని మంత్రి గారు తమ ఆశను వెల్లించారు. వారు చాలా ఆత్మతతో నున్నారు. రీజనలు కమిటీవారు దీనిని త్వరగా discuss చేసి యితర కమిటీలకు వెళ్లే అవసరం లేకుండా చేసినట్లయితే 1961 నుంచి అమలు పరచుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. విద్యయొక్క అవసరాన్ని గురించి నేను గట్టిగా చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. మనం డెమోక్రసీకి కట్టుబడి ఉన్నాము. వయోజన ఓటింగు హక్కు కలిగివున్నాము. ఇతర ప్రభుత్వాలలో కంటే డెమోక్రసీ ఉన్నదేశాలలో విద్య అవసరం ఎంతయినావున్నది. విద్యావంతమైన దేశాలలోనే డెమోక్రసీ జయప్రదం సాగుతుంది. అజ్ఞానం, తెలియనితనము ఉన్న దేశాలలో డెమోక్రసీ జయప్రదం కాజాలదు. ఈనాడు మంచి కుటుంబాలలో పుట్టిన స్త్రీలకైనా అక్షరజ్ఞానం లేకపోవడం మనం చూస్తున్నాము. ఎక్కడనుంచైనా ఉత్తరం వస్తే కనీసం చదువుకోడం తెలియక ఏ ప్రక్కయింటి వారినో చదివి పెట్టమని వినే దుర్గతినికూడా మనం చూచాము. కనీసం చదువును, వ్రాయను వచ్చి నట్లయితే వార్తా పత్రికలయినా చదువుకొని జ్ఞానాన్ని సముపార్జన చేసుకొని, పెంపొందించుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నిరక్షరాస్యులకు అట్టి అవకాశం

ఉండకపోగా, చిల్లర పోట్లాటలలో తమ కాలాన్ని వృథాచేసి దేశానికి అనర్థకం కలుగచేయడం జరుగుతోంది. ఇది అంతా గమనించాలి. అందరికంటే ఎక్కువగా స్త్రీలే అవిద్యవల్ల నష్టపడుతున్నారు

స్త్రీల విద్య గురించి యిదివరకే దేశంలో ఎన్నో కమిటీలు వేశారు. యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్ కమిషన్, కార్వే కమిటీలవంటివి వేశారు ఈ మధ్యన శ్రీమతి దుర్గాజాయ దేశముఖ్ అధ్యక్షతన National committee on Women's Education వేశారు. దేశంలో యిప్పటికీ స్త్రీలలో 93% మాత్రమే విద్యావంతులై ఉన్నారు. స్త్రీలు స్కూలుకు పోకుండా పుండడానికి కొన్ని కారణాలున్నాయి గ్రామాలలో anti-school prejudice ఉన్నది. ఆడపిల్ల స్కూలుకు పోవడమేమిటి అనే అభిప్రాయం యింకా వున్నది. పిన్నవయస్సులోనే బిడ్డలకు వివాహాలు చేయడం మరొక కారణము. పెళ్ళిచేసి అత్తవారింటికి పంపించేనే ఆడపిల్లలకు చదువెందుకు అనే అభిప్రాయం కూడ ఉన్నది. పెద్దలుకూడ స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సహించడం లేదు. ముఖ్యంగా అత్తలయ్యేవారు తాము విద్యావంతులముకామే, చదువుకున్న పిల్లలను కోడళ్ళుగా తెచ్చుకుంటే చెప్పినమాట వింటారో లేదో అనుకొంటారు. వారు చదువుకున్న పిల్లలంటే యిష్టపడరు. ఇటువంటి యిబ్బందులు దేశంలో యింకా లేకపోలేదు కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రాముల మూలంగా గ్రామాలలో కొంతవరకు యీ యిబ్బందులను అధిగమించినా ఇంకా పుంటూనే ఉన్నాయి. గ్రామాలలో మగపిల్లలే అందరూ స్కూలుకు వెళ్ళడంలేదు. ఆడపిల్లలు చాలా తక్కువమంది మాత్రం Schools కు వెళ్ళడం చూస్తున్నాము ఆడపిల్లలు చదువుకోక పోవడమనే దానిని నిర్మూలించకపోతే దేశానికి భవిష్యత్తుగాని, సంఘానికి గతి, మోక్షంగాని ఉండవని నేను భావిస్తున్నాను. మనము ఎన్నో చిక్కులను ఎదుర్కొన్నాము. ఎన్నో కష్టనష్టాలను అధిగమించాము. ఈ సమస్యను కూడ ఎదుర్కొని ఆడపిల్లలంతా Schools కు పోయేటట్లు చూస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. Central Institute of Research and Community Development ముస్సోరీలో ఉన్నది. అక్కడకు నన్నుకూడ ఒక నెలరోజుల training కు పంపించారు. అన్ని రాష్ట్రాలనుంచి అఫీసరులు, non-officials అక్కడకు వచ్చి విద్యా విషయమై చర్చలు చేయడం జరిగింది. దేశంలో డబ్బు తక్కువగా ఉన్నదికదా, ముందుగా విద్యకే ఎక్కువధనం వెచ్చించడమెందుకు, ముందు యితర రంగాలలో అభివృద్ధి సాధించి, ఆ తరువాత విద్య నభివృద్ధిచేస్తే చాలదా అని అక్కడ పెద్ద పెద్ద-అఫీసరులందరూ ఒక చర్చ లేవదీశారు. అయితే నేను మాత్రం విద్యలేనిదే ఏ అభివృద్ధి జరగదని, విద్యకీ ప్రాధాన్యం ఇయ్యాలని గట్టిగా పట్టుపట్టాను. విద్యలేనిది అర్థికంగా పురోగమించడం సాధ్యము కాదని

చెప్పాను. పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ టూర్ వచ్చినప్పుడు వారు బెజవాడలో కాంగ్రెసు కార్యకర్తల సమావేశానికి వచ్చారు. వారు రాగానే ఉపన్యసించకుండా సభలోని వారిచే కొన్ని ప్రశ్నలు వేయమని అడిగారు. అప్పుడు నేను యీ ప్రశ్న వారిముందుంచాను వారు ఆ పబ్లిక్ మీటింగులో దీనికి విపులంగా సమాధానం ఇచ్చారు. విద్యలేనిది ఇతర రంగాలలో అభివృద్ధి అవుతామనేది చాల పొరపాటు అభిప్రాయము. అర్థికంగాగాని మరో విధంగాగాని అభివృద్ధి చెందడమనేది అసంభవం అని చెప్పారు. విద్యకు మొదటి ప్రయారిటీ ఉండి తీరవలసినదే నని వారు చెప్పడంవల్ల ఎవరికైనా యీలాంటి సందేహం లుంటే తొలగిపోతాయని నేను భావిస్తున్నాను డాములు ప్రాజెక్టులు ఫ్యాక్టరీలు కట్టుకుంటున్నా అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది human quality. స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని...వారి behaviour చాల ఉన్నతస్థాయి నందుకోవడం చాల అవసరం. దానికి సాధన విద్య తప్ప మరొకటి కాదు దేశముఖ్ కమిటీ submit చేసిన రిపోర్టులో girls education కు సంబంధించిన కొన్ని figures ఉన్నాయి. 1950-51 సం. లో 6-11 age group లో 59% బాలురు ఉంటే బాలికలు 29% మాత్రమే ఉన్నారు! 1955-56 లో 59% బాలురుంటే బాలికలు 33% మాత్రమే ఉన్నారు. 1960-61 లో 86% బాలురు ఉంటే బాలికలు 40% మాత్రమే ఉన్నారు. ఇది అంత satisfactory situation కాదని డాక్టరు రాధాకృష్ణగారు ఒక ఉపన్యాసం వ్రాస్తూ యీ figures ను quote చేశారు. మనం కొన్ని పద్ధతుల నవలంబిస్తే యీ పరిస్థితిని improve చేయడం సాధ్యమవుతుందనుకొంటున్నాను. సంఘంలో ఆడపిల్లల విద్య ప్రాముఖ్యతను తలిదండ్రులు, సంఘము గుర్తించేటట్లు చేయుటకు తగు ప్రావగాండా జరపడం ముఖ్యం. ఈనాడు మన దేశంలో women teachers 17% మాత్రమే ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇంకా ఎక్కువమంది స్త్రీలు teachers గా వచ్చినట్లయితేకూడ యీ పరిస్థితి నభివృద్ధిచేయడానికి వీలుంటుంది. Stipend ఇచ్చి girl-students ను స్కూల్స్ కు ఆకర్షించినట్లయితే బాగుంటుంది. మధ్యాహ్నం సమయంలో ఉచితభోజన సదుపాయం కలుగజేసినట్లయితేకూడ ఎక్కువమందిని schools కు ఆకర్షించవచ్చు. ఇప్పుడు ప్రతిపక్షాలవారు దీని నమలులో చెట్టదాని కున్న ఇబ్బందులను చెప్పారు. అయితే, మనకు యింకా చాలా బాధ్యతలున్నాయన్నమాట.

దేశంలోని ప్రజలు దానిని తమ బాధ్యతగా గుర్తించాలి. సోషలిస్టు సొసైటీ అంటే అన్నీ ప్రభుత్వమే చేయాలనుకుని చేతులు ముడుచుకుని కూర్చోవడం కాదు. నూటికి తొంభై పాళ్ళు ప్రజలు చేసుకోగలిగినవాడే నిజమైన సోషలిస్టు వ్యవస్థ అవుతుంది. దానిని గుర్తించి అన్ని పార్టీలవారు, ప్రజలు

దానిని జయప్రదంగా నడిపించాలి. స్కూలుబిల్డింగులు అన్ని గ్రామాలలోను వుంటూనే వున్నాయి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ, పంచాయతీ స్కూలు అనేవి మూడూ దేశానికి వున్నాది స్తంభాలు, బిల్డింగులు లేనిచోట చెట్లక్రిందనైనా చదువు చెప్పించే ఏర్పాట్లు ఉండాలి. 9 కోట్లు అయినా 90 కోట్లు అయినా ప్రజల సహకారం వుంటే తప్పకుండా జయప్రదం అవుతుంది. దానికి ప్రజలు సహకరిస్తారని భావిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

**Sri Gopalrao Ekbote (High Court):* Mr. Speaker Sir, the Bill for compulsory primary education is before the House, and although..

Mr. Speaker: The Proposal is to send it to the Regional Committee.

Sri Gopalrao Ekbote : After pointing out certain defects, some of my learned friends want this bill to be referred to the Select Committee. With due respect, I cannot persuade myself to agree to this proposal for more than one reason. The first reason which I would like to assign is that as we all know, our founders and fathers of Constitution had visualised the implementation of education within 10 years of the commencement of Constitution for the entire age-group of 6 to 14. But for various reasons, we could not provide facilities for the entire age-group and one of the prominent reasons from my point of view is that we have failed to realise that in the sound progress of our nation, the primary education should have been assigned the topmost priority. We have successfully gone through the two Plans but if we look back we find that whereas in the First Plan about 7 per cent of the total outlay was assigned for education, we reduced it by one per cent in the second plan, that is, 6 per cent only was allotted for education in the Second Five Year Plan. This I am referring only to indicate that we, as a nation, failed to realise the importance of education not only for the purposes of educating our people but for making progress in all other walks of life. After 13 years of our Independence if we are, even to-day, required to elaborate the importance of primary education, we can only say that even to-day the nation has not realised the significant importance which must be attached to the primary education. When I look to the other countries which had similarly attained independence and which gave the first thought

to the importance and spread of education and upgrading of education, we find that those countries which made economic and social progress made that progress or achieved that progress because they realised the important role of education in the economic and social progress. In my view, as long as the percentage of illiteracy in our nation is allowed to go on in the manner in which it is going on, it will not only affect literacy and education of the nation, but in my view it will affect in all other respects also. We intimately know the relationship of primary education with the education in sciences and technology and if we fail to provide the immediate or basic quantum of education, how are we going to realise the various targets fixed for education in Science and Technology is the question which remains still effectively to be answered. This importance of primary education as I said earlier, gets more prominent from the figures which have lately been published as far as our India is concerned, with particular reference to our State, Andhra Pradesh. With your permission, I would like to quote that as far as the entire nation is concerned, in the age-group of 6 to 11 we had a total population of 690 lakhs at the beginning of March 1950, out of which in March 1956 only about 210 lakhs students were on roll. This population increased by the end of First Plan to 750 lakhs but the proportionate progress in the primary education was not achieved, with the result that only 300 lakhs of the students were on the rolls at the end of the First Plan. Therefore, the Central Government was forced to go into this question more elaborately and they appointed an Educational Panel in 1957 and they came to the conclusion that although our founding fathers had given an assurance in the form of Article 45 in the Constitution that educational facilities will be provided to the age-group 6 to 14 before the end of 10 years i.e., by the end of 1960, it could not be achieved, and according to their assessment, the entire age-group will be covered after 15 to 20 years. Therefore the basic and fundamental decision that we took in the Constitution had to be changed and now the immediate target which the Central Government appears to have fixed, is to complete the age-group of 6 to 11 by the end of the Third Five Year Plan. As far as this bill is concerned, we have to view in this back-ground and see whether it will be

possible to provide facilities to the age group of 6 to 11 in our State as well as in India. If we go through the figures relevant to the age-group of 6 to 11 one point which prominently strikes is the magnitude of the problem, the diversity of the problem and the complexity of the problem and the enormous efforts which we all would be required to make this scheme a success. At the beginning of the First Plan 191.51 lakhs of students of this age-group were attending the school but by the end of the First Plan, the population attending the school rose to 251.86 lakhs i.e., about 30.7 percent of the school-going boys of this age-group were actually on the rolls. At the end of the Second Plan, we visualised this number to go up by 330 lakhs whereas the population at the end of 1966 is going to be 580 lakhs. Therefore additional facilities have to be provided for 202 lakhs. Looking at this figure and the disparity which exists from State to State and the disparities which exist between the different regions of our State, the problem assumes more importance. Coming to our own State, we find that at the beginning of the Second Plan, out of 27,45,933 boys and girls who should have gone to the school and who belong to the age-group of 6 to 11, only 1,54,000 boys and girls were actually on the rolls. It can be put in another way by saying that in the 19000 primary schools in the Andhra area, the percentage of the boys and the girls who attended the school was only 54.8 percent and in the Telangana area this percentage was obviously lower.

The Second Five Year Plan attempted an increase of 15% in the student population of this age-group. In the Third Plan as is now visualised, I do not know whether these figures still stand or have been further expanded. In the age-group of 6-11, it is contemplated that about 20,81,000 more students will have to be brought into school. After going through these figures, I agree that the problem poses very many questions. It is not a simple question of passing this Bill; but various other questions naturally arise out of making the primary education a compulsory education. Those questions will have to be constantly kept in view. We are confronted on the one side with the quantity of education and on the other side with the disparity of education existing between one district and another district or one region or another region. In my view as far

as the question of quantity is concerned, the education problem which the State Government is facing today and will continue to face for a few more years, is the establishment of schools in areas where the people either are unwilling to undergo education or are indifferent to education. In the first few years of Independence, it was easy to open new school and provide primary education in areas where people knew the value of education and where the means of communication were easy. Those areas have all now been covered. But now we have to take up other areas and provide educational facilities where communication is not easy, where the entire climate or atmosphere is not conducive for the spread of education and where the economic and social conditions of the people are also not very much conducive for the spread or acceptance of primary education. With these material hindrances in the way of spread of education, it is really a herculean task to open new institutions in such areas more so when the people there are indifferent to education.

Allied more closely to this important aspect of this primary education is another question which must be necessarily attended to. It is the enormous wastage which is going on at the primary school level. As far as I am concerned, I do not call this education a primary education which starts at the age of 6 and ends at the age of 7 or 8. We have seen many students—both boys and girls; particularly girls—dropping out of school at the age of 8 or 9 because that is considered—in spite of Sharda Act—as marriageable age in many parts of our State. That cannot be stopped by compulsion but it can be stopped more by persuasion. How that persuasion is going to be fruitful is a matter on which serious thought will have to be bestowed because the situation would naturally vary from district to district. Merely imparting them the 3 'R's for two years or three years is no education at all, because primary education prepares a student for further education. If this preparation is not complete, then that education is not only wasted but the money, labour and efforts put on such education also will stand wasted. Therefore, if we want really to encourage primary education to be imparted in the real sense, we have to not only see that the spread of education is made in the people in every nook and corner in spite of various difficulties, to which I have

just drawn your attention, but at the same time this enormous wastage which is going on at the lower level also has got to be taken into consideration. We have paid, in my view, enough attention although it requires more attention in the higher type of education. If we want our nascent democracy to take further grass-roots and stronger grass-roots and if we want our education really to progress in all walks of economic and social lives of India or of our State, we have to see that this primary education is not only made compulsory and every facility is given to the students, but the quality of education also is very much improved. I have referred to these two questions particularly because they are the most important questions which in my view require more attention than what we are at the moment bestowing. As far as the question of quality is concerned, fortunately we have accepted the basic pattern at the lower level. This pattern also requires to be implemented with particular reference to some of the questions which naturally arise out of this basic education. I do not think this is the time when we can discuss the new national educational system which we are trying to evolve. After a great and elaborate discussion and after the appointment of several commissions and committees this nation has reached a stage where a national educational system has emerged out and the various details have got to be filled into it. If this education neglects this aspect of primary education, I feel that the other spheres of progress will also be arrested. One thing which we must constantly remember is that ideas are undergoing revolutionary changes not only in our own nation but throughout the world. The uneducated people not only cause impediments in the way of progress but some times they cause national disasters. It is only from this point of view that I lay greatest importance on this sphere of primary education. We are really very sorry that after the attainment of Independence, during the course of the last 13 years, it was not possible—whatever may be the reason—to fulfill that promise which we gave in our Constitution. The Educational Panel appointed by the Planning Commission has given us considerable food for thought and if we want that really this important task should be achieved in the Third Five Year Plan we must put all our efforts to see that at least the age-group of

6—11 is covered. It is only from that point of view, Sir, that I started my speech by telling that I do not like the postponement of the consideration of this Bill by referring it to a Select Committee because I feel that we have already delayed this question considerably at the cost of our nation and any further delay would cause much harm. I would, therefore, request the hon. members that whatever discussion they want on this Bill may be done in this House. Of course, this Bill is required to go to the Regional Committee because the Act is going to be repealed. The Regional Committee will give its considered thought. The scheme as is envisaged in this Bill, I am told, is more or less modelled on the Delhi Primary Education Bill recently passed which serves as a model for all the States. I have gone through the Bill and it is based more or less on the Delhi Bill.

In the implementation of the Bill, there are various difficulties. But the major difficulties which I have already mentioned stand both in regard to quantity and quality. In the field of education, I think no controversy should be allowed to remain atleast for the next few years and every co-operation should be extended from every quarter to make education more effective and to see that it contributes to the progress of the nation—particularly in the economic and social spheres.

Thank you very much, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్. రిజియన్లో కమిటీకి ఈ బిల్లును పంపించగా అక్కడ నుంచి వచ్చిన తరువాత రెండుమూడు రోజులు కావలసినంత చర్చ చేయడానికి అవకాశం యిస్తాను. కనుక ఇప్పుడు ముగ్గురు గౌరవసభ్యులు ఐదేసి నిముషాలు మాటలాడిన తరువాత మంత్రిగారు జవాబిస్తే రిజియన్లో కమిటీకి పంపిస్తాను.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి): అధ్యక్షా, ఈనాడు నిర్బంధ విద్యావిధాన బిల్లును తీసుకొని వస్తున్నారు. నిర్బంధము అనేమాట అటుంచి నిర్బంధము లేకుండానే అందరుపిల్లలు కూడ పాఠశాలకువచ్చే వీలు వుందో లేదో మంత్రిగారు మొట్టమొదట చూడాలి. మనము ఏ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నామో, దానిని అనుసరించి నిర్బంధము చేయవలసి వచ్చింది లేనదీ తెలుస్తుంది. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. దిగువమారు అనే గ్రామమువుంది. ఆ గ్రామములో compulsory education పెట్టినారు. Compulsory education పెట్టినా అది అక్కడ ఏమాత్రము నడవలేదు. ఎందువల్ల అంటే దూర

ప్రాంతాలనుంచి పిల్లలు ఇక్కడకు రావాలి. మధ్యలో తటాకాలు, వంకలు, వాగులు వుండడమువల్ల వారు రావడానికి వీలులేకుండా పోయింది. within one mile radius పాఠశాలలు పెట్టవచ్చును, అనిమనము అచుకొని ఆ ప్రాంతములో 2, 3 పాఠశాలలు పెట్టడమువల్ల హెచ్చుమంది పిల్లలు రావడానికి వీలుకలిగింది అంతకుముందు నిర్బంధ విద్యావిధానము పెట్టినా వీలులేక పోయింది దీనిని కొంతమార్పు చేసినందుకు చాల సంతోషము. ఇప్పుడు రైతుల బిడ్డలను పాఠశాలలకు రమ్మంటున్నారు Attendance కోసము రమ్మంటున్నారా? చదువుకోడానికి రమ్మంటున్నారా అనేది సమస్య. ఈనాడు అందరిబిడ్డలు అక్కడ సమావేశమౌతున్నారు. సమావేశమౌతూ వుండేవారు కూర్చోనేదానికి ప్రభుత్వమువారు ఏమి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు? ఏమి ఏర్పాటు చేయడములేదు. వర్షాలు వచ్చినపుడుగాని, ఎండగా వున్నప్పుడుగాని చాల బాధపడుతున్నారు. సెప్రహాగారి లగానుతు క్రిందివరకు పాఠశాలలకు బిల్డింగ్స్ అక్కరలేదని అంటున్నారు అసలు బిడ్డలకు ఆరోగ్యము ముఖ్యము. ఆరోగ్యము తరువాత విద్య. కాబట్టి పిల్లలు పాఠశాలలకు వచ్చినపుడు వారు కూర్చోడానికి ఏవయినా sheds వేసే ఏర్పాటు చేయాలి. అలాచేయకపోతే రైతులుగాని, కూలీలుగాని తమపిల్లలను స్కూల్స్ కు ఎందుకు పంపించాలనే ఆందోళన వుంది. Furniture లేదు. ఎక్కువగా స్కూల్స్ పెడుతున్నాము. పిల్లలను రావిస్తున్నాము వారందరికి చదువు చెపుతున్నాము అనే మాటే గాని వారు కూర్చోడానికి ఎలాంటి ఏర్పాట్లు లేవు. చదువులు సక్రమముగా కొనసాగడములేదు 'మాకు చెప్పేవిద్య ఏమిట' ని రైతులు అడుగుతున్నారు. చాలమంది పిల్లలు 5 వ తరగతివరకు చదువుకొంటున్నారు. వారిలో నూటికి 80 మంది పై చదువులకు పోవడములేదు. ప్రాథమికవిద్య అంటే సామాన్యజనానికి ఇచ్చే విద్య. దానివల్ల ప్రయోజనమేమిటి అనే విషయము చాల వివాదాస్పదముగా వుంది. ముఖ్యముగా పట్టాభిరామారావుగారు విద్యామంత్రిగా వున్నప్పుడు, ఇప్పుడున్న విద్యావిధానములో కొంత మార్పు వస్తుందని ఆశించాము. కాని ఇంతవరకు ఏమీ మార్పు తీసుకురాలేదు. బహుశా ఆలోచన చేస్తున్నారేమో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ 5 వ తరగతి వరకు చదివిన చదువువల్ల రైతులు బిడ్డలకు వ్యవసాయానికి ఉపయోగించే చదువులేమీ రావడములేదు. అధికోత్పత్తి చేయాలని అంటున్నారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించిన ఒక పాఠమైనా వారికి వుందా? బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యానికి సంబంధించిన పాఠాలయినా ఒకటి, రెండయినా వుంటున్నవి కాని వ్యవసాయానికి సంబంధించిగాని, పరిశ్రమలకు సంబంధించిగాని, ఒక్క పాఠముకూడ లేదు. గ్రామీణ ప్రజానీకానికి వారి వృత్తులకు సంబంధించిన విద్య చెప్పకపోతే బిడ్డలను ఎందుకు బడికి పంపించాలి, ఎందుకు ప్రభుత్వం నిర్బంధము చేయాలి

అనే ప్రశ్న వస్తుంది. దేనికోసము నిర్బంధిస్తున్నారో చెప్పండి మాకు చదువులు కావాలి Three 'R's అయినా నేర్పిస్తున్నారు; ఒక్క వత్తునుకూడ పిల్లవాడు స్పష్టముగా పలకలేనిస్థితిలో వున్నాడే! S. S. L. C లోకి వచ్చినప్పటికీ కూడ నూటికి 99 మంది తెలుగు అక్షరాలు స్పష్టముగా చెప్పలేకుండా వున్నారే! అలాంటి పద్ధతిని మనము adopt చేస్తున్నాము. వ్రాయడము, చదవడము లెక్కలు వేయడము ఈ 5 వ తరగతి పిల్లలకు రాకపోతే ఈ చదువులవల్ల ఏమి ప్రయోజనము? సరియైన చదువు చెప్పక మా బిడ్డలు పనిపాటలు చేసుకోకుండా ఉభయశ్రష్టము చేస్తే మా పిల్లలను ఎందుకు స్కూల్స్ కు వంపించాలి అనేది చెప్పవలసి వున్నది పేదబిడ్డలుగా వున్నవారు స్కూల్స్ కు రావడానికి చాల ఇబ్బందిగా వుంది. ప్రభుత్వము ఈ విషయము అద్దము చేసుకొన్నది పేదవారి బిడ్డలకు భోజనవసతి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు ఈ చట్టము రాష్ట్రం మొత్తముమీద పెట్టబోవడంలేదు. కొన్ని ప్రాంతాలలో మాత్రమే పెట్టబోతున్నారు. ఏ ప్రాంతములో అయితే ఈ నిర్బంధ విధానము పెట్టబోతున్నారో అక్కడ ఇలాంటి పరిస్థితులన్నీ చేయాలి పాఠశాలలకు బిల్డింగ్సు, furniture ఉచిత భోజనవసతి సౌకర్యాలు ఎక్కడైతే దయచేస్తారో అక్కడ నిర్బంధ విద్యావిధానముతో నిమిత్తము లేకుండానే voluntary గా పిల్లలందరు వచ్చి చదువుకోడానికి వీలు అవుతుంది. బడిపుస్తకాల విషయము; ప్రభుత్వమే పుస్తకాలను అచ్చువేయాలని చెప్పారు. పాఠశాలలకు ఎంతకాలమైనా పుస్తకాలు రావు. ఒకరివద్ద పుస్తకములువుంటే ఇంకొకరివద్ద లేదు ఎరువుతెచ్చుకొని చదువుకోవలసివస్తోంది. ఈయన పుస్తకము ఆయనకు, ఆయన పుస్తకము ఈయనకు ఇచ్చి చదువుకోవాలంటే ఏవిధముగా వీలవుతుంది 6, 7 నెలల తరువాత పుస్తకాలువస్తే పిల్లలు ఎలా చదువుకోగలుగుతారు? ఇంతకు ముందయితే పుస్తకాలు రావడము అలస్యమయినప్పుడు ప్రభుత్వము నిర్బంధించి పుస్తకాలు త్వరగా ఇచ్చేటట్లు చేసేది. కాని ప్రభుత్వాన్ని నిర్బంధించేది ఎవరు? కాబట్టి ప్రభుత్వము తన ఇష్టమువచ్చినట్లు పుస్తకాలను సరఫరా చేస్తున్నది. ఈ విషయము మంత్రిగారు ఆలోచన చేయాలి. పుస్తకాలు అచ్చువేయడము nationalisation sake అయినట్లయితే దానిని తప్పక ఎదిరించవలసివచ్చే, మేము మొట్టమొదటనుంచి దానికి వ్యతిరేకమే. ప్రభుత్వము experimental గా చేసి చూపుతుందనుకొంటే fail అయినది. ఇదివరకు పుస్తకము ఎనిమిది అణాలుపెట్టి కొనుక్కుంటూంటే ఇప్పుడు వందరెండు అణాలుపెట్టి కొనుక్కువలసి వస్తోంది. ప్రభుత్వమువారు ఈ పుస్తకాలను అచ్చువేయడము దేనికోసంపెనుకొన్నారు? నక్రమంగా అందజేయాలి. ఇదివరకటి ధరలకయినా అందజేయాలి, అలాచేయకుండావుండడానికికాదు, సాధారణముగా పై విద్యకు ఎక్కువఖర్చు పెడుతున్నారు. Compulsory education ను introduce చేసి

నపుడు దానికికావలసిన స్తోమత కావాలి. దానికిగాను బడ్జెటులో కొంత revision కావాలి. ఎక్కువమంది పిల్లలు చదువుకోడానికి, చదువుచెప్పేదానికి, టీచర్లను వుంచడానికి వీలుకలుగుతుంది కాబట్టి బడ్జెటులో మార్పుతేవాలని వారిని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి (విజయనగరం): అధ్యక్షా! ప్రాథమికవిద్య అందరికీ ఉచితంగా అందుజాటులో వుంచాలనే ఈ ఆదర్శము constitution లో 10 సంవత్సరముల క్రిందిటనే పొందుపరచ బడినది ఈ లక్ష్యం దిశగా పురోగమనం ప్రారంభించిందికూడా 10 సంవత్సరములైనది ఈ పదిసంవత్సరములలో మనం సాధించింది ఏమిటి? ఎంతవరకు పురోగమించాము? అనే గతచరిత్రకు సంబంధించిన వివరాలు మంత్రిగారు మనకు అందించి వుంటే జాగుండేది ఆ విధంగా ఇంతవరకూ సాధించిన సత్ఫలితాలయొక్క స్వరూపం తెలిపి వున్నట్లయితే ఇటుపైన చేయబోయేదికూడా ఎంతవరకు చేయగలుగుతాము అనే దానిని ఊహించుకొనటానికి అవకాశం వుండేది కాని ఏ కారణం చేతనో వాటిని చెప్పలేదు ఏమైనప్పటికీ ఇప్పుడు ఈ ఆదర్శమును తీసుకొన్న తరువాత ఈ చట్టం రూపొందిస్తున్న సందర్భములో మనం ఎదుర్కొనే సమస్యలు ఏవి? అన్నవిషయాన్ని ఆలోచించవలసివుంది. ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులు చాలామంది కావాలి. ఉపాధ్యాయులను అదనంగా తయారు చేయటానికి ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటనే విషయం తెలుసుకోవలసివుంది అదేవిధంగా అదనంగా accommodation కావలసివుంది. అందుకు school buildings సంఖ్య ఎంతవరకు పెంచవలసివుంది? అందుకు తగిన శక్తి మనకు ఎంతవరకు వుందనే విషయంకూడా మనం స్పష్టంగా తెలుసుకోవలసివుంది. వీటన్నింటికీ సంబంధించిన వివరాలతో ఒకపై నాన్సియల్ మెమోరాండంను మన ముందు మంత్రిగారు వుంచినట్లయితే వీటి గురించి ఆలోచించటానికి అవకాశం వుండేది. ఆ రకంగా ప్రభుత్వం ముందుగా ఆ వివరాలన్నీ మనకు తెలిపివుంటే దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వానికి స్థిరమైన అభిప్రాయం వుందనీ, నిశ్చితమైన విధానం వుందనీ, దృఢమైన సంకల్పం వుందనీ మనం అభిప్రాయపడటానికి అవకాశం వుండేది. ఇంతకీ ప్రభుత్వం ఈ చట్టాన్ని అమలు చేద్దాం అనే నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నా, తరువాత వాటిని ఎవరు అమలు చేస్తారనే విషయాన్ని ఆలోచించవలసివుంది. దానికి సంబంధించి మూడవ క్లాసులో వుంది స్థానిక సంస్థలద్వారా—అంటే పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులద్వారా వీటిని అమలు చేయించాలనే సంకల్పం ప్రభుత్వానికి వుంది. కాని ఆ సంకల్పాన్ని అన్ని ప్రాంతాలలోనూ ఒకేసారి అమలు చేయటానికి కావలసిన అవకాశాలు దానిలో కల్పించబడలేదు. “...in such area within its jurisdiction for children ordinarily

resident there in..." అని బిల్లులోవుంది ఏదైనా ఒక పరిమితమైన ప్రాంతానికి ప్రణాళికను తయారుచేసి ప్రభుత్వ ఆమోదానికి పంపించవలసివుంది. నిజానికి రాష్ట్రము యావత్తు అమలు పరచవలసిన యీ ప్రణాళికను ఏదో ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించిన పద్ధతిలో తయారుచేసి ఆమోదానికి పంప మనటం సమంజసంగా లేదు. క్లాజు 3 ను చూస్తే స్పష్టముగా తెలుస్తుంది. దానిలో "any local authority, if called upon by the government so to do, shall within such time as may be specified by the government submit to them such proposal" అనివుంది. "If called upon by the Government" అని ఎందుకు అన్నారో నాకు అర్థం కావటం లేదు ప్రభుత్వం విధిగా రాష్ట్రం అంతటకు సంబంధించిన సమగ్రమైన పథక మును కోరి సమగ్రమైన ప్రతిపాదనలు పంపటం సమంజసం. సబబు కాని ప్రభుత్వం అలా చేయకుండా "మీరుకొన్ని సూచనలు చేయండి. వాటిని మేము పరిశీలించి ఆమోదిస్తే అప్పుడు వాటిని అమలుచేయడానికి అవకాశమిస్తాము" అని చెప్పితే అది కాలయాపన జరగటానికే వనికవస్తుంది కాని అమలు జరగదని సరైన ఫలితాలు రావని నేను ముందుగా మనవిచేస్తున్నాను అందుచేత సమితికిగాని, పరిషత్తుకుగాని ముందుగా advance grant, school buildings మొదలైన వాటికొరకు కొంత ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నప్పుడే ఆ పథకం అమలు జరుగుతుందని, కనుక దానికి అవసరమైన ఇన్వేస్టివ్ ప్రభుత్వం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 5 సబ్ క్లాజు చూస్తే ప్రభుత్వం ఒకరకమైన సూచన చేసినట్లు కన్పిస్తుంది. "No sanction shall be accorded under Sub-section (4) in respect of any scheme unless the Government are satisfied that such steps as may be prescribed have been taken" అని చెప్పారు. కావలసిన పరతులన్నీ ముందుంచి, కావలసిన సౌకర్యాలు కల్పించక పోయినట్లయితే అది అమలుచేయటానికి అవకాశం ఇవ్వము అని చెప్పారు. ఈ సౌకర్యం కల్పించే, ఆ అవకాశం ఇచ్చే పూచీ ఎవరిది? ఆ అవకాశాలు సౌకర్యాలు కల్పించారా లేదా అనేది ఎవరు చూడాలనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం ఇద మిథ్యంగా ఏమీ చెప్పలేదు. ఆ పూచీ ప్రభుత్వంమీదనే వుంచుకోవటం మంచిది కాని ఈ విధంగా వేగ్ గా ఈ క్లాజును వుంచటంవల్ల దానికి కావలసిన ఆశయా లను ముందుకు తీసుకుపోవటం కష్టంఅనే చెప్పవలసి వుంటుంది. Primary Education ఉచితంగా ఇస్తామని అంటున్నారు. Primary Education ధీమ కోకపోతే జరిమానా పడుతుందని చెప్పినప్పుడు Primary Education అంటే ఏమిటో స్పష్టంగా చెప్పాలి. దీనిలోవున్న నిర్వచనం చూస్తే విచిత్రంగావుంది. 'Primary education means education in and upto such classes or standard as may be prescribed' అని వుంది. అది స్పష్టంగా లేదు.

ఏ class వరకో స్పష్టంగా తెల్పకుండా ఆ విషయాన్ని ఈ బిల్లులో నిర్వచించక నిర్బంధంగా చదవాలి లేకపోతే శిక్ష పడుతుందని చెప్పటం హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది అందుచేత ఆ విషయాన్నికూడ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి కంపల్సరీ అంటే నాలుగుమైళ్ళ దూరంగావున్న school కు పోయి చదవాలి లేకపోతే శిక్ష పడుతుంది అని చెప్పటం సబబుకాదు. వారికి అందుబాటులో schools ను పెట్టి ఆ పిదప పిల్లలు చదువుకొనకపోతే శిక్ష పడుతుందని చెప్పవచ్చు అందుకు ముందు అందరికీ అందుబాటులో వుండేవిధంగా schools ను పెట్టటానికి మనం సిద్ధంగా వున్నామా అనే విషయం ముందు స్పష్టం చేయాల్సివుంది Rules లో ఆలోచిస్తామని చెప్పటం ప్రధానమైన విషయాన్నే వెనక్కు నెట్టటం అవుతుంది. అది సరైన పద్ధతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా విద్యను అందుబాటులో వుంచాలి అనుకొన్నప్పుడు ప్రతి గ్రామంలోనూ school తెరవాలి అంతేగాక ఉపాధ్యాయుల కొరతకూడ వుంది వారికి training ఇవ్వటానికి schools పరిమితంగా వున్నాయి Intake capacity of the institutions పెంచాలి Educational facilities, training facilities expand కాకపోతే అదనంగా ఉపాధ్యాయులు తయారుకావటం కష్టం. అందుచేత యింకా అదనంగా ఆ schools పెట్టటం అవసరం దానికి ఎన్ని సంవత్సరాలలో teachers రాబోతారు? ఎన్ని schools కావలసివుంటాయి అనేదానికి సంబంధించి అంచనాలు ఇప్పటికే ప్రభుత్వంవద్ద వుండాలి అది సాధించేలోగా ఈ సమస్యను యింకోరకంగా పరిష్కరించవచ్చు Physical గా fit అయిన రిటైర్డ్ టీచర్స్ వున్నారు. వారికి extension ఇవ్వవచ్చునని ప్రభుత్వ rules లో వున్నది. ఆ rules ప్రభుత్వం దగ్గరనే వుండటంవల్ల పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్లు చర్య తీసుకొనటానికి వీలులేకుండా వున్నది అందుచేత తగిన conditions నెరవేరితే అవి extension ఇవ్వవచ్చునని ప్రభుత్వం orders పంపించాలి. Training పొందిన teachers కు ఓ సంవత్సరములు service వున్నా అతని service permanent కాదనటంచేత అతను ఇబ్బందులు పడుతున్నాడు. అటువంటివారికి training అవసరంలేకుండా అంతగాఅయితే ఒక short certificate course పెట్టిఅయినా పర్మెనెంట్ కేడర్ లో equate చేసి వారికా సౌకర్యాలుచేస్తే untrained వారు రావటానికి తీవ్రకాశంవుంటుంది. ఈవిధంగా ఉపాధ్యాయుల కొరతను తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళికను వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. తమ పిల్లలను పంపటానికి ఇష్టపడని తల్లిదండ్రులకు తగినవిధంగా నచ్చచెప్పాలి. కడుపుజిరకకన్న కొడుకును కూలీకివంపే తల్లిదండ్రులను నీపిల్ల వాణ్ని school కు పంపలేదు. కనుక నీవు జరిమానా చెల్లించాలి. అని చెబితే ఏమీ ప్రయోజనం వుండదు. వారికి కావలసిన సౌకర్యాన్ని అన్నిటిని ఏర్పాటు చేయాలి దానికి సంబంధించి

constitution లోని Article 41 లో ఈవిధంగా వుంది "The State shall make effective provision for securing the right to work to education." వారికి education ఇవ్వదలచుకొంటే దానికి effective Provision వుండాలి Effective provision అంటే ఏమిటో Article 46 లో వివరంగా వుంది "The State shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and in particular of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes." అని వుంది Educational interest promote చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలంటే దానికి కావలసిన సౌకర్యాలను ప్రభుత్వం కల్పించవలసి వుంది విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనవసతి కల్పించాలని చాలా మంది చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి ఈ ఆలోచన వుంది కొన్ని ప్రాంతాలలో అమలు చేశారు. కాని అది సరైనదికాదు. తలా ఒక్కటికి 10 నయాపైసలు ప్రభుత్వం ఇవ్వటానికి నిశ్చయించుకొన్నదీ అంటే అది ఏరకంగానూ భోజనం పెట్టటానికి చాలదు.

ఆ పాఠశాలలలో మధ్యాహ్నం భోజనవసతి కలుగజేయవలెననే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నది ఇప్పుడు అది కొన్ని ప్రాంతాలలో అమలులో ఉన్నది అయితే దానికిగాను మనిషికి 10 నయాపైసల చొప్పున భోజనమునకు ఖర్చు పెట్టవలెననేటటువంటి వద్దతి సరియైనది కాదు. ఎందువల్లనంటే పది నయాపైసలు ఏమాత్రం భోజనం పెట్టడానికి కూడా చాలదు. అదికూడా optional అంటున్నారు. అనుకొన్నట్లయితే అమలు చేయవచ్చు. లేకపోతే లేదు అన్నారు. ఈ రకమైన పరిస్థితి ఉన్నది. అది optional గా కాకుండా compulsory గా పెట్టి ప్రతిస్కూలుకుకూడా ఒక చిన్న boarding wing ఉండేట్లు ఏర్పాటు చేయవలెను పేద విద్యార్థులకు ఉచిత భోజనంతో పాటు ఉచితంగా వారికి పుస్తకాలు మొదలైనవికూడా ఇవ్వవలెనని నేను సూచిస్తున్నాను.

ఇక girls education గురించి అడ్మినిస్ట్రేషన్ గారు తెలియజేశారు. ఆ విషయంలో ఒకటిమాత్రం నేను మనవిచేసి నెలపు తీసుకొంటాను, విద్యార్థుల సంఖ్యలో స్త్రీ విద్యార్థుల సంఖ్య చూచినట్లయితే చాలా తక్కువగా ఉంటున్నది. వారిని బడిలో చేర్చుకొన్నప్పటికీనీ, బడికి పోతున్నటువంటి వారి సంఖ్య చాలా తక్కువ కనుక, వారి విషయం గురించి ప్రత్యేకించి కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగింది, National Council of Women's Education వారు special programmes of education for women తయారు చేయడం జరిగింది, అందుచేత అటువంటి programmes ప్రత్యేకించి అమలు చేయడానికి పూను

కొని, దానికి కావలసినటువంటి incentive ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను అంతేకాకుండా వారు ఇంకొక సూచనకూడా చేశారు స్త్రీల విద్యకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఒక Deputy Director ప్రతి State Government లోను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే స్త్రీల విద్యకు సంబంధించి, వారికి special programmes formulate చేసుకొని ఆ విధంగా ఒరిపించు కోడానికి అవకాశం ఉంటుందన్నారు. అదికూడా మంచి సూచనే ఆ విధంగా స్త్రీలవిద్యకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఒక అధికారిని నియమించినట్లయితే, స్త్రీల విద్య గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని సహజంగా వారి స్వబుద్ధితోటి వారిలో చదువుకొన్నవారి సంఖ్యను పెంచుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది

అందుచేత ఈ రీకంగా ప్రయత్నాలు చేసిన తరువాత, ఈ స్కీము విజయవంతంగా అమలు చేయడానికి వీలు కలుగుతుంది కనుక దీనిని సక్రమంగా అమలు జరపవలెనని కోరుతున్నాను దీని ఉద్దేశం మంచిది, ఆశయం బాగుంది దీనిని అమలుచేయగలుగుతారని వేను ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*شری محبوب علی خان (کرول) - صدر محترم - آج حکومت ہمارے ہونہار بچوں کے لئے تعلیم کمپاسری کر کے ٹری عنایت فرما رہی ہے۔ اس میں کوئی شک نہیں ہے کہ اسل کی رہنگی کا معیار اور زرعی اسکی تعلیم سے ہوتی ہے۔ ان تعلیمی اعراض کے لئے ہماری حکومت حو کثیر صرہ کر رہی ہے اور ہمارے بچوں کو تعلیم کی ترعب دلا رہی ہے وہ قابل مارکاد ہے۔ مگر اس کے ساتھ ساتھ ایک طرف رحم ہو رہا ہے اور دوسری طرف صعب ہو رہا ہے اور وہ یہ قابل سور بات ہے کہ آج تک ہمارے بچے یو یورسٹیز اور کالہس میں مادری زبانوں میں تعلیم حاصل کرتے رہے ہیں لیکن اب یہ حکم صادر فرمایا جا رہا ہے کہ وہ اردو، تلنگی اور ہندی میں امتحان کے پرچوں کے جوابات دیں تاکہ ایک ایسی زبان میں جوابات آکھیں جو چند دیوں میں مقنود ہوئے والی ہے۔ وہ آج تک مادری زبان میں تعلیم حاصل کرے کے بعد انگریزی میں جوابات دیئے میں دقت محسوس کرتے ہیں اس لئے میں وزیر تعلیم سے یہ گزارش کرونگا کہ جس طرح سابق میں مادری زبان میں جوابات دیئے کا طریقہ تھا اسکو رقرار رکھنے کے لئے احکام نافذ فرمائیں۔ جناب صدر صاحب نے دو تین منٹ بات کرے کا جو موقع محم سے دیا میں اس کے لئے شکریہ ادا کرتا ہوں۔ خدا حافظ۔

*శ్రీమతి కె. కనకరత్నమ్మ : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకోసం ఎంతోకాలంనుంచి ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నారు. దీనిని మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము 1961 లో అమలులోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అందుకు మునుపటికి

చాలా సంతోషము. ఇదివరకు గాంధీగారు, దానికిముందు తిలక్, గోళ్లే గారు ఈ ఉచిత నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని మనదేశంలో అమలులోకి తీసుకురావడానికి ఎంతో ఆందోళనచేశారు. ఆ కలలు ఈనాడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలులోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. దీనికిముందు Madras State దీనిని అమలులోకి తీసుకువచ్చింది తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందగు వేస్తున్నది. ప్రతి ఉద్యమంలోను, ప్రతిపనిలోను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ముందుకుపోతున్నదో అదేవిధంగా ఈ నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానంలో కూడా, చాలా తొందరగా దీనిని అమలులో తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది అయితే దీనిలో కొన్నిచిక్కులు రావచ్చు నిర్బంధంగా తల్లిదండ్రులు తమ బాలశాలికలను బడికి పంపవలెననే విషయంలో ఆవిధంగా చేయని తల్లిదండ్రులకు శిక్ష విధించవలెననేది ఏదైతే ఉన్నదో దానిని కొంత సడలించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుచేతనంటే, ఏ ఒక బిల్లుకూడా ప్రజలు ఇష్టంగా కోరరు. ప్రజాప్రభుత్వంలో ప్రజల బాగోగులను గుర్తించి అన్నీ ఏవిధముగా తీసుకొనివస్తున్నామో, అదేవిధంగా ఇదికూడా తీసుకురావటం జరుగుతున్నది. కాని ఈ నిర్బంధవిద్యలో కొన్ని ఇక్కట్లు రావచ్చు ఇక్కట్లు వచ్చినప్పటికీనీ, తప్పనిసరిగా దీనిని మనం అమలులోకి తీసుకురావాలంటే, ఇందులో తల్లిదండ్రులకు బాధ్యత ఉన్నప్పటికీ, వారియొక్క ఆర్థికస్థితిమతను కూడా మనం గుర్తించుకొని దానికి తగినవిధంగా చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే ప్రతి బాల శాలికలను విద్యాప్రబంధానికి ఏర్పాటుచేస్తున్నారో, దానితోపాటే, వారికి వృత్తివిద్య నేర్పించటానికికూడా ఏర్పాటు చేయవలెను. వృత్తివిద్యనుకూడా ఏర్పాటుచేసి, వారికి భోజనసదుపాయాలు కూడా కలుగజేయ వలెను. ఆవిధంగా చేసినప్పుడే తల్లిదండ్రులకు బాధ ఉండదు. అప్పుడే నిర్బంధంగా విద్య నేర్పించడానికి పూర్తి అవకాశాలు ఉంటాయి. మనకందరికీ తెలుసును గ్రామీణ జీవితంలో ఈ తల్లిదండ్రులు ఇద్దరుకూడా పొలాలకుపోయి పనిచేసుకోవలసి యుంటుంది. చిన్నపిల్లలను కావలాగా అక్కడ పెట్టుకొంటారు. అందుచేత వారు స్కూళ్ళకు సరిగా పోవడంలేదు - ఆ కారణంచేత బడిపంతుళ్లు కూడ బాధపడుతూ ఉంటారు. అది అందరికీ తెలిసినవిషయమే. ఇప్పుడిది వెంటనే దేశం మొత్తంమీద ఒకేసారి చేయడంలేదు. కనుక జిల్లాపరిషత్తులు, బ్లాకు సమితులు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో, అక్కడనే మొదట experimental గా ఈ scheme పెట్టితే బాగుంటుంది. పంచవర్ష ప్రణాళికలు ఏవిధంగా తీసుకొన్నామో అదేమాదిరిగా దీనినికూడా క్రమంగా తీసుకురావలసి యుంటుంది. ఇందులో ఉచితవిద్యతోపాటు ఉచిత భోజనవసతి కూడా కలుగజేసి నప్పుడే, ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టినట్లువంటి ఖర్చుకు విలువ ఉంటుంది. అప్పుడే తల్లిదండ్రులు బాధపడరు. వారు తమపిల్లలను సక్రమంగా స్కూలుకు పంపించ

టానికి అవకాశాలు ఉంటాయి ఉచిత బోజనవసతి కలుగజేయడంలో, అక్కడే boarding కూడా ఏర్పాటుచేయాలి పిల్లలు బయటికిపోకుండా ఉండిడానికి పిలుగా ఉండాలి. ఆ విధంగా ఏర్పాటుచేసి, వారికి విద్యతోపాటు, నృత్తివిద్య కూడా నిర్బంధంగా ఏర్పాటు చేసినప్పుడే, దీనియొక్క ఫలితము మనకు సక్రమంగా ఉంటుంది అయితే, మనదేశంలో ఇది నిర్బంధం చేసినప్పుడు, మనకు కొన్ని కష్టాలు కలుగవచ్చు అయినా, ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో ఏవిధంగా అందరు election లో పాల్గొనేటట్లు అందరికి వోటింగుహక్కు కలుగజేస్తున్నారో, అట్లాగే, విద్యావిధానంలో కూడా ప్రతి జాలజాలికలుకూడా తప్పకుండా చదివించుకోవాలి. అప్పుడే మనదేశంయొక్క బౌద్ధత్యం ఇంకా ఎక్కువ అవడానికి అవకాశం ఉంటుంది అయితే ఇందులో అన్నిపార్టీలకూడా సద్భావంతోటి సహకరించినప్పుడే ఈ scheme ను మనం సక్రమంగా అమలుజరుపుకోడానికి పిలు ఉంటుంది. 1961 లో దీనిని తప్పనిసరిగా ప్రవేశపెట్టాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను ఈ బిల్లులు త్వరగా తీసుకొని ప్రవేశపెడుతున్నందుకు విద్యామంత్రిగారిని మనఃపూర్వకంగా అభినందిస్తూ మీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మిమ్ములనుకూడా అభినందిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎస్. కె. వి. కృష్ణావతారం (తాడేపల్లిగూడెం-జనరల్) అధ్యక్షా. ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందులకు విద్యామంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను క్లాజు వారి discussion వచ్చినప్పుడు, ఆ బిల్లులోని లోపాలు అన్నికూడా మనం సవరించుకోవచ్చు. కాని ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య ప్రవేశపెట్టడం అనేది చాలా అవసరం. ఈ బిల్లు విషయంలో అన్నిపార్టీలవారుకూడా ప్రభుత్వంతోటి సహకరించి ఈ బిల్లును ఎంత త్వరితంగా శాసనం చేస్తే అంత మంచిది. ప్రజాస్వామ్యం పటిష్టంగా పనిచేయాలంటే నిరక్షరాస్యత పూర్తిగా తగ్గిపోవాలి. నిరక్షరాస్యత ఉన్నంతవరకు ప్రజాస్వామ్యం యొక్క పూర్తిఫలితాలను సామాన్య ప్రజానీకం అందుకోలేరు. నిరక్షరాస్యత ఉన్నంతవరకు కూడా ఈ ఉద్యోగస్తులయొక్క ప్రభావంతగ్గదు ప్రభుత్వం అధికారవికేంద్రీకరణ ఎంత అమలులో పెట్టినప్పటికీనీ కూడా, సామాన్య ప్రజలయొక్క ప్రభావము ఎంత మట్టుకు కూడా కన్నడడంలేదు. ఇంకా అధికారులయొక్క ప్రభావమే కన్నడు తున్నది సామాన్య ప్రజలు కార్యకలాపాలను అర్థం చేసుకోనంతవరకు కూడా ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తున్నదో కూడా వారికి తెలియదు. ప్రభుత్వానికి అన్ని విషయాలను తమ చిక్కులను చెప్పుకొనేటట్లువంటి స్థితిలోకూడా ప్రజలు ఉండరు. ఆ కారణంచేతనే, మనకు స్వాతంత్ర్యంవచ్చి, 12 ఏళ్లు పైచిలుకు అవుతున్నప్పటికీ కూడా ఇంకా సామాన్య ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులకు లోనుఅవుతున్నాడే ఉన్నారు. చాలా విషయాలలో అధికారులు అక్రమంగా ప్రవర్తిస్తున్నప్పటికీనీ,

ప్రజలు వారిని ప్రశ్నించలేకపోతున్నారు వారు హక్కులు ఏమో వారు తెలుసుకోలేకపోతున్నారు ప్రత్యేకంగా ఈ ప్రణాళిక కాలంలో ప్రభుత్వము వారికి కలుగజేస్తున్న సదుపాయాలు గురించికూడా వారు తెలుసుకోలేక, వాటిని పూర్తిగా వినియోగించలేక పోతున్నారు ఆ కారణంచేత, ఇబ్బందులు అనేవి ఎప్పటికీ ఉండనే ఉంటాయి కాబట్టి ఈ compulsory విద్యావిధానము అమలుపరచడం అవసరం చాలామంది రైతాంగంలో కూడా, చాలామందికి తమ పిల్లలను చదివించుకోవాలనే తృష్ణ ఉన్నది కాని, కొన్ని ఆర్థిక చిక్కులు వల్ల వాళ్ళ పిల్లలను చదివించుకోలేక పోతున్నారు ఇప్పుడు మామూలుగా ఉచితవిద్య, mid-day meals సదుపాయాలతోపాటు, వారికి ఇంకా కావలసిన పలకలు, పుస్తకాలు కూడా ఉచితంగా supply చేసినట్లయితే, తప్పకుండా తమ పిల్లలను స్కూళ్ళకు పంపిస్తారు అవసరమైనట్లయితే, వ్యవసాయం పనులు స్కూళ్ళుపెట్టి, agricultural season లో సెలవు ఇచ్చేవిధంగా స్కూళ్ళు పెట్టినట్లయితే, చాలామంది బీదరైతులు, కూలీలు, సామాన్య ప్రజలు తమ పిల్లలను స్కూళ్ళకు పంపుతారు వాళ్ళకు ఏమీ ఇబ్బంది ఉండదు. ఈ విషయంలో కొంత కఠినత్యము కూడా ఉండాలి మామూలుగా ఈ బిల్లులో ఉన్న జుల్మానాలు penalties అట్టే కఠినంగాలేవుకూడా, ఈ విషయంలో ఆ మాత్రమైనా కఠినత్యం లేకపోయినట్లయితే తల్లిదండ్రులు తమ బాధ్యతలను మరచిపోయి పిల్లలను సరిగా స్కూళ్ళకు పంపకుండా నిర్లక్ష్యం చేయడము జరుగుతుంది. కాబట్టి మొత్తమీద ఈ ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్యా విధానాన్ని వెంటనే అమలుపరచవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉన్నది. ఈ విద్యావిధానము సరిగా లేదని ఇంకా వృత్తివిద్యలు, ఇంకా ఏవేవో పెట్టాలని ఇప్పుడున్నది మార్పుచేయాలని కొంతమంది మిత్రులు సూచిస్తున్నారు. కాని ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించినంతవరకు దానియొక్క ఉద్దేశము వేరు. కొంత ప్రపంచజ్ఞానం అనేది వారు తెలుసుకొన్నట్లయితే, అజ్ఞానంలో అంధకారంలో పడకుండా, సామాన్యమైన చిన్నచిన్న వ్యవహారాలు చేసుకోగలుగుతారు అనే ఉద్దేశంతో విద్యావిధానం ఉండవలసియున్నది. కేవలం ఉద్యోగం కోసంకాదు. ఈ ప్రాథమిక విద్య పూర్తి అయిన తరువాత, దానికిపైన విద్యను continue చేయకపోయినప్పటికీనీ వారికి దీనితోనే, ఒక విధమైన ప్రపంచజ్ఞానం కలిగి, సామాన్య విషయాలలోని మంచిచెడ్డలు తెలుసుకొని, తమ జీవితంలో ఎట్టి చిక్కులలో పడకుండా ఉండడమే దీనియొక్క ఉద్దేశం. కాబట్టి తప్పకుండా ఈ ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను అమలు పరచేటటువంటి శాసనాన్ని ఎట్టి ఆలస్యం చేయకుండా, వెంటనే అమలులోకి తీసుకురావడం ఎంతైనా అవసరమని చెప్పతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు) విద్య, రవాణా శాఖలమంత్రి అధ్యక్ష మహాశయా, గౌరవసభ్యులు పెక్కులు యీ నిర్బంధ విద్యాశాసనంపైన మాట్లాడారు, విషయాలన్నీ ఘట్టంగా చర్చించారు అయితే, అసలు సంగతి ఈ బిల్లును మనం Regional committee కి పంపించి వారియొక్క ఆమోదము లేక వారియొక్క అభిప్రాయాలు తెలుసుకోవడం తప్పితే ఇప్పుడు నేను ప్రతిపాదించిన దాంట్లో మరేమీ లేదనే సంగతి అధ్యక్షులవారికి తెలుసు, అయినప్పటికీ, ఈ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకొని గౌరవ సభ్యులు ఎన్నో సూచనలు చేశారు. మొత్తం మీద అందరుకూడా ఏకగ్రీవంగా, ఒకే కరంతోటి ఇది మంచిబిల్లు, త్వరలో దీనిని ఆచరణలోకి తీసుకురావడం మంచిదని చెప్పారు దానికి నా కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను అయితే, ఇది అంత త్వరలో తీసుకురావడానికి అందరు కలిసి ఏర్పాటు చేసుకోగలిగితే, మన రాష్ట్రములోని రేపటి పౌరులు అయినటువంటి, మనబిడ్డలు, అంత లాభం పొందగలుగుతారు తద్వారా మన దేశము లాభం పొందగలుగుతుంది. మనం ఈ legislation త్వరలో చేసుకోగలిగితే, 1961 జూన్ లోనే దీనిని అమలు పెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది దానికోసం ప్రయత్నాలన్నీ జరుగుతున్నాయి.

(శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు నిన్న మాట్లాడుతూ, దీనికి వందకోట్లకుపైగా కావాలికదా, అటువంటప్పుడు ఏదోకొద్దిగా 9 కోట్లు, 10 కోట్లు దీనికి ఇచ్చి మేము ఇదేదో చేశాకామని, గొప్పగా ఉపన్యాసాలు చెప్పుకోడానికి వనికెవరూ దేమోగాని నిజంగా ఇది దేశానికి ఉపకరిస్తుందా అనే అనుమానాన్ని వారు వెలిబుచ్చారు మొదట నుంచీ వారికి అనుమానాలు ఉండడం మామూలే. అది గొప్పవిషయం కాదనుకోండి. కాని అనుమానాలు పెట్టుకొని అసలు ప్రారంభమే చేయకపోతే ఎప్పుడు ఇది అంతమవుతుంది. ఒకేసారి వందకోట్లు ఖర్చుపెట్టడానికి ఎక్కడైనా, ఏ ప్రభుత్వంలోనైనా, ఏ దేశములోనైనా సాధ్యం అవుతుందా? అంతవరకు మనబిడ్డలకు చదువు చెప్పకుండా ఉంటామా. అది వారికి తగిందే గాని మనకుతగదు. ఆవిషయంలో నేను వారితో ఏకీభవించలేకుండా ఉన్నాను. నిజమే వంద కోట్లు, లేక 50 కోట్లు కానివ్వండి. అది పెద్ద మొత్తమే. వారి అంచనాలు ఎప్పటికీ చాలా పెద్దగా ఉంటాయి. ఏమైనప్పటికీ, పోనీ మన ప్రభుత్వ అంచనాల ప్రకారం అయినా 27 కోట్లు అవుతుంది. ఈ scheme పూర్తి అయ్యేటప్పటికి ఈ 27 కోట్లు మనం provide చేసుకోలేము గనుక ఏదో కొద్దిగా చేసినారు కళ్ళనీళ్ళ తుడవడానికి అని వారు మాట్లాడడం తప్పు మరేమీలేదు. కాని ఈవిధంగా ఎంతకాలమని postpone చేస్తూ ఉంటాము? ఇప్పటికే కొన్ని సంవత్సరాలు జరిగిపోయింది. Constitution ఏర్పరచుకొన్నప్పుడు, Article 45 ప్రకారం, ఇది త్వరలోనే ఏర్పరచామని అను

కొన్నాము. మొదటి 14 ఏళ్ళ వయస్సువరకు ఉన్నవారిని విద్యావంతులను చేయాలని అనుకొన్నాము కాని ఇప్పుడు 11 ఏళ్ళకు తీసుకువచ్చాము మూడవ ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేలోపల, అనగా 1966 సంవత్సరంలోపల ఇది పూర్తి చేయాలని అనుకొన్నాము. ఆ ఉద్దేశంతోనే ప్రారంభిస్తున్నాము I can only say it is a good beginning. We must make a beginning and let it be a good beginning, let us try our best and let there be co-operation from everybody and let as many children as possible get education. ఆ ఉద్దేశంతోనే మనం దీనిని ప్రారంభించుకొన్నాము. ఈ బిల్లు శాసనం అయితే తప్ప, అది సాధ్యం కాదు. అందుచేత దీనిని శాసనంచేసి ఒక Statute Book లో పెట్టగలిగితే, దీనిని త్వరలోనే వచ్చే సంవత్సరం, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆరంభంతోనే మొదలు పెట్టడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అయితే మిత్రులు అనుభవజ్ఞులు అయిన ఎక్స్ ప్టిగారు చాలా సూచనలు చేశారు. వారు ఊర్ణంగా చదివి సంగతులన్నీ చెప్పారు, ఈ బిల్లును ఎంత త్వరలో శాసనంచేస్తే అంత మంచిదని చెప్పారు. విద్యలో quality and quantity కూడా అభివృద్ధి కావాలని, ఏ type of education కావాలి అనేది ఎక్కువ చర్చించారు. ఈ బిల్లు మళ్ళీ సభముందు క్లాజువారి చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఎక్కువకాలం తీసుకొని చెప్పట న్యాయంగా ఉంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు, ఈ బిల్లుకు సంబంధించినా సంబంధించక పోయినా, పుస్తకాలు (text-books) విషయం చెప్పారు పుస్తకాలు సరిగా అందుటలేదని, ఎక్కువ ఖరీదు అని, యివి ఆలోచించమని చెప్పారు. అయితే ఆ స్క్రీము చాలా గొప్పదని మనవి చేస్తున్నాను. జాగా చదువుకొన్నవారిచేత మంచి పుస్తకాలు వ్రాయించి బిడ్డలకు విద్య నేర్పించాలనే అభిప్రాయంతో ప్రభుత్వం యీ స్క్రీమును తలపెట్టింది. అయితే యీ పుస్తకాలు సకాలములో అందరికీ అందుటలేదని రిపోర్టు వస్తున్నాయి. యోచన చేస్తున్నాము. ప్రారంభంలో కొన్ని defects ఉన్నమాట నిజమే. పరిమితిగా అచ్చువేయిస్తున్నాము. అవి సరైన ధరకు న్యాయంగా అందజేయడానికి ఏజంటులకూడా పెట్టి ప్రయత్నిస్తున్నాము. పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడుతున్నవి కాబట్టి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ పెట్టించివాటిద్వారా distribute చేయించాలనికూడా యోచనలేకపోలేదు. ఇవన్నీ పరిశీలించి వచ్చే సంవత్సరంలోగా ఒక మంచి స్క్రీము వేసే సకాలములో పుస్తకములు అందేట్లు చేద్దామని అనుకుంటున్నాము. ఖరీదు విషయంలో ముఖ్యంగా, పబ్లిషర్లు చెప్పేమాటకంటే ప్రజలకు వదిలిపెట్టుట మంచిదని నా

అభిప్రాయం. ఏవిధమైన కాగితం ఉపయోగించారు? ప్రింటింగ్ ఏ విధంగా ఉన్నది? పాఠాలు ఎలా ఉన్నవి? ఆ పద్ధతిలో ప్రింట్ చేస్తే పబ్లిషర్ అయినా అంతకంటే చౌకగా అందచేయగలడా? అనేదికూడ గా. సభ్యులు ఇలా చించాలి ప్రైవేట్ ప్రచురణ కర్తలు మొట్టమొదట సెలెక్షనుకు మొదటి తరగతి కాగితం చూపించి, తరువాత చిత్తు కాగితాలమీద ప్రింట్ చేయించి నెలరోజులయినా ఆ పుస్తకాన్ని వాడుటకు సాధ్యం కాని పరిస్థితులలో గవర్న మెంటు ప్రింట్ చేయించిన పుస్తకాలను పోల్చి ఏవి మంచివో ప్రజలే నిర్ణయించాలి గాని నేను ఆ తర్కంలోకి పోవడం మంచిది కాదు ప్రజలు ఖర్చు పెట్టే పొమ్ముకు పూర్తి విలువగల పుస్తకాలు యివ్వాలని nationalisation scheme ప్రవేశపెట్టబడింది ఈ పుస్తకాలలో ఏవైనా లోటుపాట్లు ఉంటే విద్యావేత్తలు చెబితే సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

అనవసరంగా ఇంటరెస్టెడ్ పీపుల్ యొక్క క్రిటిసిజం తీసుకొని అది కరెక్ట్ అని భావిస్తేమాత్రం ఏ ఉద్యమం ముందుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను ఈమధ్య తెనాలి పబ్లిషర్స్ అంతా కలిసి నాకు ఒక పెద్ద మెమోరాండం పంపించారు. అదంతా చూస్తే నాకు నవ్వువచ్చింది. “మేము ప్రజలతరపున చెబుతున్నాము” అని ఇంటరెస్టెడ్ పార్టీస్ వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్ తో చెబుతున్నప్పుడు - అదే వేదవాక్యంగా తీసుకొని మనం చేయటం సక్రమంకాదు This government is not for vested interests Sir, It is for the people.

ప్రజలయొక్క కష్టనష్టాలను తొలగించి, వాళ్ళబిడ్డలకు విద్య చెప్పే అభిప్రాయం మాత్రమే విద్యాశాఖకు ఉందిగాని, కొంతమంది వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్ ఉన్నవారియొక్క ఇంటరెస్ట్ కాపాడే ఉద్దేశంమాత్రం ప్రభుత్వానికి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి ఉద్యమంలోనూ మొదట్లో కొన్ని కష్టాలు వస్తాయి. ఆ కష్టాలు ఎదుర్కొని మన ఐడియల్స్ మనం పూర్తిచేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. మన ఐడియల్స్ మంచివిగనుక ఆ ఐడియల్స్ ప్రకారంగా మనం కార్యక్రమం పూర్తిచేయటానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. దానికి మిత్రులంతా సహకరిస్తే చిన్నచిన్న లోట్లు ఏవైనా ఉంటే సరిచేయడానికి వీలవుతుందని కూడ నేను మనవిచేస్తున్నాను. కృష్ణావతారంగా, వెంకటరత్నమ్మ గారు, లక్ష్మీకాంతమ్మగారుకూడ మాట్లాడారు. వారుచెప్పిన విషయాలు మన స్పృహతో పెట్టుకొని, ఏవైనా లోట్లు ఉంటే సరిచేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. ఎక్కోచోట గారు చెప్పినట్లు, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు ఇచ్చినటువంటి మోడల్ బిల్లును అనుసరించే యీ బిల్లు డ్రాఫ్ట్ చేశాము. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు ఇదివరకే శాసనముచేసి వచ్చే బిల్లునుండి అన్నింటిని అమలుపరచటానికి

అన్ని ప్లానులు తయారుచేసుకొన్నారు. వీలైతే యీ సంవత్సరంనుండే అమలు జరుపుతారని విన్నాను. 1961 జూన్ నుండి పూర్తిగా స్టేట్ వైడ్ గా ఆ స్కీము ఆచరణలో పెట్టబోతున్నట్లు కనుపిస్తున్నది అన్నింటిలోను ముందుకు వెడుతున్నటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్ యీ విషయంలో కూడ ముందుకు వెళ్ళటానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తాను దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తే మంచిదని, దీనిని అక్కడ చర్చిస్తే మంచిదని ఒకసూచన వచ్చింది ఇదివరకు ఉన్నటువంటి యాక్టు అన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని, తెలంగాణాలో ఉన్న యాక్టును మనస్సులో పెట్టుకొని, అవి ఇంటిగ్రేట్ చేసి, వాటిలో ఉన్న లోట్లు సరిచేయటం జరిగింది. దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపి, మైమ్ ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం లేదేమో. గౌరవసభ్యులు ఇప్పుడే డిస్కుస్ చేసి, దీనిని చట్టరూపంలో పెట్టటం మంచిది 'శుభస్య శీఘ్రం' అన్నారుగనుక, త్వరతో దీనిని ఆచరణలో పెట్టి మన బిడ్డలకు చదువుకొనే అవకాశం కల్పించాలనే ఆశయంతో యీ బిల్లును వెంటనే పాస్ చేయవలసిందిగా నేను తమరిని, సభను కోరుతున్నాను. అంతకంటే ఎక్కువ విషయాలు ఇప్పుడు నేను చెప్పటం అవసరంలేదని అనుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker : The question is :

"That the Andhra Pradesh Primary Education Bill, 1960, be read a first time."

The motion was adopted.

Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao : Mr. Speaker, Sir, I beg to move :

"That the Andhra Pradesh Primary Education Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly."

Mr. Speaker : The question is :

"That the Andhra Pradesh Primary Education Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly."

The motion was adopted and the Bill was referred to the Regional Committee.

The Andhra Pradesh Warehouses Bill, 1960

The Minister for Agriculture (Sri N. Ramachandra Reddy : Mr. Speaker, Sir, I beg to move :

"That the Andhra Pradesh Warehouses Bill, 1960, be read a first time."

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri N. Ramachandra Reddy. Sir, there are at present two separate laws relating to warehousing in this State, The Madras Warehouses Act, 1951 which is prevalent in Andhra and the Hyderabad Warehouses Regulation, 1358 Fasli which is prevalent in Telangana. With a view to secure homogeneity and uniformity in the laws applicable to both the areas of the State, the Andhra Pradesh Warehouses Bill has been brought before this House. In order to introduce a licensing system regarding warehouses, the salient features of model bills in other States have been sent to this State by the Government of India, and the remarks of the Reserve Bank of India also have been considered, and all the salient features have been brought out in this Bill.

Sir, this is a simple Bill and there is no controversy. In the main, the Rural Credit Survey Committee submitted a report to the Government of India recommending construction of warehouses and godowns at various places so that facilities can be given to ryots for the storage of foodgrains. The main purpose and aim of the Rural Credit Survey Committee, which submitted a report, was to have planned development regarding co-operation and at the same time provide warehousing facilities and marketing of agricultural produce, etc. So, the suggestions of the Rural Credit Survey Committee have been mostly accepted by the Government of India and the State Governments also. Those suggestions have been taken into consideration and a Warehousing Board has also been created at the Centre with its auxiliaries of a Warehousing Corporation at the Centre and similar corporations in the States. Therefore, Sir, the recommendations of the Rural Credit Survey Committee, the salient features in the model bills submitted by the Government of India and the remarks of the Reserve Bank of India, have been taken into consideration and the salient features incorporated in this Bill.

The main features of this Bill will be to introduce licensing system and to regulate the marketing facilities and construct godowns at various places; and for that records will be maintained and licence will also be given to weighers, graders and samplers, so that malpractices can be avoided in that way.

(Sri P. Narasinga Rao in the Chair)

One salient feature of this Bill is, all the produce that will be stored in the godowns will be compulsorily insured to safeguard against any calamity. Those people who deal with warehousing have to obtain licences and those who do not obtain licences will be penalised—necessary penalising provisions have been incorporated to deal with such cases. Therefore, this is an essential Bill for the rural economy and concerns mostly with agriculturists for whom facilities have been provided to store their produce. Whenever the agriculturists want they can take the produce and sell them in the market. With reference to the fluctuation of prices, the ryots can observe the fluctuation of the market and can dispose of the produce whenever they like. Such facilities have been provided in this Bill. The need for integrating both the existing Bills has been taken into consideration and now I present this Bill for the consideration of the House.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అధ్యక్షా, గిడ్డంగుల రై సెన్సులను క్రమ బద్ధంచేసే ఈ బిల్లును నేను ఆహ్వానిస్తున్నాను. చాలా ఏండ్లనుంచి రైతులు తమ పంటలను భద్రపరుచుకొనేదానికి గిడ్డంగులు లేక చాలా కష్టాలు పడుతున్నారు. ముమారు 30 ఏండ్లనుంచి శ్రీ ఆచార్యరంగంగారు గిడ్డంగుల అభివృద్ధిని గురించి ప్రభుత్వం క్రద్ధ తీసుకోవాలని పోరాడుతూ ఉన్నారు. చాలా ఏండ్లు అయిన తరువాత ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని గుర్తించింది. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత డినియొక్క అవసరాన్ని గుర్తించడం ముదావహం గిడ్డంగుల నన్నిటిని అభివృద్ధి పరచాలనే విధానాన్ని ఎన్నడు అయితే తీసుకున్నారో అప్పటినుంచే ప్రైవేటు గిడ్డంగులనుకూడ క్రమబద్ధం చేయాలనే ఆలోచన వచ్చింది. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి గిడ్డంగులలో రెండుభాగాలు ఉన్నాయి. (1) ప్రభుత్వం కట్టించిన గిడ్డంగులు, Co-operative Society లు ఎక్కడెక్కడ గిడ్డంగులు కట్టించి వాడూ అవి, ఈ రెండు ఒక భాగం. (2) ప్రైవేటు వ్యక్తులు తమ స్వాధీనంలో ఉంచుకున్నటువంటి గిడ్డంగులు, ఈ రెండు గిడ్డంగులలో రైతులు ఈనాడు తమ పరుకును దాచుకుంటున్నారు. గిడ్డంగులు కట్టడం ఎందుకోసం అనే విషయం కూడ నేను ఈనభముందు చెట్టదలచుకున్నాను. 1961 వరకు ఈ గిడ్డంగులు వ్యక్తులు పండించిన పంటలను దాచుకోడానికి అవకాశాన్ని కల్పించేవిగా ఉండబోతున్నాయి. ఆ తరువాత ఎన్నడైతే కాంగ్రెసు విధానం అనుసరించి సహకార వ్యవసాయం తీసుకు రాబోతున్నారో అప్పుడు ఈ సహకార వ్యవసాయ సంస్థలు పండించిన పంటలను భద్రపరచుకోడానికి ఉపయోగించ బడ

తాయి 'Trading in food grains' అనేది ఎన్నడైతే ప్రభుత్వం adopt చేస్తున్నదో అప్పుడు వాడుకొన్న ధాన్యాన్నంతా ప్రభుత్వ గిడ్డంగులలో పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు చేయబడుతున్నాయి. మేము ఈ విధానానికి వ్యతిరేకము అయినప్పటికీ మంత్రిగారిని ఒకవిషయం అడగదలచుకున్నాను ప్రభుత్వం వ్యాపారం పెట్టినప్పుడు వచ్చినటువంటి ధాన్యానికి ముందుగా అందులో స్థానం యివ్వడానికి గిడ్డంగులు కడుతున్నారా లేక వ్యక్తులు పండించిన పంటలను దాచుకోడానికి అవకాశాన్ని కల్పించబోతున్నారా? అసలు ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటి? ఈ గిడ్డంగుల నన్నిటినీ ఎందుకు కట్టిస్తున్నారు? పండించిన పంటలను నిలవ చేసుకోనేడానికి వీలులేకుండా ఉన్నటువంటి ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఋణసౌకర్యంకోసం, పంటలను దాచుకోవాలనేవారికి అవకాశాన్ని కల్పించేదానికి ఈ గిడ్డంగులను కట్టబోతున్నారా? లేక ప్రభుత్వం వ్యాపారం చేయాలనుకొని, కొన్న ధాన్యాన్ని పెట్టడానికి ఉద్దేశించి ఈ గిడ్డంగులను కట్టబోతున్నారా? Co-operative farming ను introduce చేసేదానికి మొదటి మెట్టుగా గిడ్డంగులను కట్టబోతున్నారా? ప్రభుత్వం గిడ్డంగులను ఎందుకోసం కడుతున్నారో స్పష్ట పరచాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను ప్రైవేటు గిడ్డంగులకు licence లు ఇచ్చి వాటిని క్రమబద్ధం చేయాలని చూస్తున్నారు. గిడ్డంగులనన్నిటినీ insure చేయాలని పెట్టడం చాల సంతోషకరమైన విషయం. Insurance లేకపోయినట్లయితే వాటిల్లో సరుకులు పెట్టడం చాలకష్టంగా ఉండేది. సరుకులు పెట్టినప్పుడు దానికి భద్రత ఉండేదికాదు. కాలిపోయిందనో ఏదో చెప్పినప్పుడు రైతులు మరల ఏమీ చేయలేని స్థితిలో ఉండేవారు. compulsory insurance పెట్టినందువల్ల రైతులయొక్క సరకులకు కూడ కొంతభద్రత ఉంటుంది. అప్పుడు ప్రైవేటు గిడ్డంగులలో పెట్టుకోడానికి కూడ రైతులకు ఏమంత యిబ్బంది ఉండదు. ప్రభుత్వం godowns కట్టిస్తున్నది. Godowns కట్టించడంలో ఒక policy ఉన్నది. దానిని నేను చెప్పాలనుకుంటున్నాను. Co-operative godowns ఉన్నచోట కూడ ప్లాన్ తరపున కొన్ని godowns కడుతున్నారు. ఎక్కడ యితే గిడ్డంగి facility ఉన్నదో అక్కడకూడ మరల కట్టడం అంటే అది duplication అవుతుంది. దానివల్ల అనవసరంగా డబ్బు వ్యర్థం అవుతుంది. (Interruption) వాయల్పాడులో అలాంటిది ఉన్నది. Enquiry చేసి చూడండి. ఇంకొక చిక్కుకూడ యిందులో కనబడుతున్నది. ఎక్కడైతే Co-operative godowns కట్టినారో అక్కడ రైతులు సరుకులు పెట్టుకోకుండా ఉండిన సందర్భాలు చాలఉన్నాయి. ఎందువల్ల రైతులు ఆ godowns లో తమ సరుకును ఉంచుకోడానికి భయపడుతున్నారు అనే విషయాన్ని ఆలోచించాలి. ఋణసౌకర్యం కావాలన్నప్పుడే వారు కష్టపెరిగి

అందులో పెట్టుకోడానికి ముందుకువస్తున్నారు గాని యితర సమయాలలో సరకులను godowns లో పెట్టడానికి వారు పూనుకోవడం లేదు. అందుచేత కట్టించిన godowns ఖాళీగా ఉండిన పరిస్థితి కూడ ఉన్నది ఎందువల్ల యివన్నీ ఖాళీగా ఉంటున్నాయి? ఈ ware houses అన్నీ ఉపయోగించబడుతున్నాయా లేదా అనేది చూచుకోవాలి బెల్లంగాని, వడ్లు గాని విస్తారంగా వ్యాపారం జరిగేదోట్ల private గిడ్డంగులు ఉంటున్నాయి పల్లెలలో ఎక్కడా ప్రైవేటు గిడ్డంగులు లేవు. పట్టణాలలో ఉన్నాయి. వాటికి మనం లై సెన్సులు యిస్తున్నాము. పల్లెలలో ప్రభుత్వం కట్టినవో, Blocks కట్టినవో, లేకపోతే Co-operative godowns ఉంటున్నాయి వీటన్నిటినీ ఒక వద్దతిమీద develop చేయాలి. Godowns కట్టమని ఆ బ్లాక్స్ లోనే ఎవరికో యిచ్చారు లేదా marketing society కి ఇచ్చారు Marketing Society కి ఇస్తే మార్కెటింగ్ సొసైటీలో ఉన్నటువంటి ప్రెసిడెంటుగారో, కార్యదర్శిగారో వారికి సంబంధించిన స్థానాలలో కట్టుకోవడమే గాని, రైతాంగానికి అవసరమైన చోట్లలో godowns కట్టడంలేదు ఏదో ఒక marketing society కి అని డబ్బుయిస్తే అక్కడి ప్రెసిడెంటుగారో, సెక్రటరీగారో లేకపోతే directorsగా ఉన్నటువంటి వారో వారికి అనుకూలమైనట్టి ప్రాంతాలలో కట్టుకోవడమేగాని రైతాంగానికి కావలసిన చోట్లలో కట్టడంలేదు. Godowns ఫలానాచోట, ఫలాన పరిస్థితులు ఉంచేనే కట్టాలని ప్రభుత్వానికి ఏమి నిర్ణయంలేదు. ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రాతిపదిక లేకపోవడంవల్ల ఎక్కడ అవసరమో అక్కడలభించకపోగా ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ కట్టుతున్నారు. అందువల్ల యిలాంటి చిక్కు కలుగుతూ ఉన్నది. Godowns కట్టేందుకు subsidy కొంత యిస్తున్నారు. Loan కొంత తీసుకోవాలి అంటున్నారు. ఎక్కడయితే loan యివ్వగలిగిన పరిస్థితిలో Co-operative Societies, marketing societies ఉన్నాయో, అక్కడమాత్రమే కట్టడానికి వీలు కలుగుతున్నదిగాని ఒక plan ప్రకారం దేశం మొత్తంమీద ware houses build up చేయడానికి వీలులేకుండాపోతున్నది. అందుచేత దేశం మొత్తంమీద అవసరాన్ని బట్టి, ఆయా వంటలనుబట్టి storage facilities కలిగించాలిగాని యివ్వుం వచ్చినచోట planless గా godowns కట్టించినట్లయితే నేను చెప్పినట్లుగా ఆ ప్రెసిడెంటుగారో లేక ఏ డైరెక్టరుగారో తమకు సంబంధించిన బెల్ల మో, థావ్య మో ఉంచుకొనే దానికి వీలుకలుగుతుందిగాని అక్కడ ఉండేటటువంటి రైతులకు ఏమాత్రంకూడ ఉపయోగం కలగడంలేదు. వ్యక్తులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, వారి కొరకు గోడౌన్సు కట్టే స్థితిలో యీనాడు యీ ప్రభుత్వమున్నది. దానిని తొలగించుటకు వెంటనే ప్రయత్నించాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఈనాడు దేశవ్యాప్తంగా గిడ్డంగి సౌకర్యములు కలిగించవలయునని, ప్రైవేటు వ్యక్తులకు సంబంధించియున్న గిడ్డంగులకు లైసెన్సులు యివ్వ వలయుననే ఆలోచన వున్నది. ఈ విధముగా లైసెన్సులు యివ్వడముతో పల్లెలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహమును కలిగించవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. ఆయా పల్లెలలో ఉత్పత్తి అవుతున్న సరుకులకు గోడౌను సౌకర్యములు కలిగించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై నున్నది. ఆ విధమైన ప్రోత్సాహము పల్లెలలో కలిగించినట్లయితే వ్యక్తులుకూడా ముందుకువచ్చి గిడ్డంగులు కట్టుకొను ప్రయత్నము చేయుటకు అవకాశమున్నది. ముఖ్యమైన యీ రెండు విషయములు మంత్రిగారు గమనించవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను. ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రాతిపదికమీద గిడ్డంగులు కట్టవలసి వుంటుంది తరువాత ఎక్కడ అవసరమో అక్కడనే యీ గిడ్డంగులను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నించాలిగాని, అనవసరమైన చోట్ల ఏర్పాటు చేయరాదు. ముఖ్యంగా పల్లెలలో యీ సౌకర్యము కలిగించుటకు ప్రయత్నించవలయునని నేను కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ఎన్ పి శేషాద్రి (రాయదుర్గం) : అధ్యక్షా, పేర్ హాసెస్ కు సంబంధించి ప్రభుత్వం యీ బిల్లును తీసుకవచ్చినందుకు నేను ప్రభుత్వమును ప్రత్యేకంగా అభినందించుతున్నాను. చాలకాలంగా వ్యవసాయదారులకు కొన్ని సమస్యలు వుంటూ వచ్చినవి. అవి-1. స్టోరేజీ; 2. మార్కెటింగ్ సౌకర్యములు. ఈ రెంటిని సమన్వయం చేసి రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్స్ ను స్థాపించుటకు ప్రయత్నం జరిగింది అయితే రాష్ట్రములో కొన్నిచోట్ల యీ విధమైన రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్స్ లేనందువలన, ఉత్పత్తిఅయిన సరకులను వెనువెంటనే నిలువజేసుకొనుటకు సరియైన సదుపాయములులేక వ్యవసాయ దారు లనేకమంది అనేక యిబ్బందులకు లోనుగావలసి వచ్చింది. ఆ యిబ్బం దులను తొలగించి తగు సౌకర్యములను రాష్ట్రవ్యాపితంగా కలుగజేయుటకు యీ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది. స్టోరేజీ సౌకర్యములు లేకపోవడమువలన దానివలన కలుగు లాభములను మనము పొందలేకపోతున్నాము. ఆ విషయమును గ్రహించవలసిందిగా మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మార్కెటింగ్ వ్యవహారములకు సంబంధించి ఒక ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆక్టును తీసుకువస్తామని చాలకాలమునుండి ప్రభుత్వము చెప్పడం జరుగుతున్నది. కాని దానిని రూపొందించుటకు యంతవరకు ఎట్టి ప్రయత్నము జరుగలేదు. ఆ విధమైన ఆక్టు లేక పోవడం వలన చాలా కష్టముగా నున్నదని నేను ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారి దృష్టికి మీద్వారా తీసుకువస్తున్నాను. అది యిచ్చాళిక వస్తుంది; రేపువస్తుంది అని మేము ఎదురుచూస్తున్నాము. త్వరలో దానిని తీసుకువచ్చుటకు ప్రయ

జ్ఞించ వలసిందని, తద్వారా రాష్ట్రవ్యాపితంగా స్టోరేజి, రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్టు మొదలగు సౌకర్యములు కలిగించుటకు తోడ్పడవలసిందిగా నేను తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను. ఇదివరకు స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ వారు, సెంట్రల్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ వారు కొన్ని చోట్ల గిడ్డంగులను ఏర్పాటుచేసినారు. కాని, వాటి స్థాపనకు సంబంధించి వారు ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికను, విధానమును అనుసరించకపోవడము వలన అవి అవసరమైనచోట్లగాక, అవసరములేని ప్రదేశములలో ఏర్పాటుయినవి. అవసరమైన స్థలములలో యీ సౌకర్యము లేక వ్యవసాయదారులు బాధపడడం జరిగింది. బ్యాంకింగ్ సౌకర్యములున్నచోట పిటి స్థాపన ఎంతో అవసరమై యున్నది కమర్షియల్ సెంటర్సులోకూడ పిటి స్థాపనావశ్యకత ఎక్కువగా నున్నది ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వారు కొన్ని విషయములలో వేసుకున్న టార్ గెట్టు పూర్తిచేసుకొనడమైనదిగాని, స్టోరేజ్ ప్రాజెక్టు మాత్రం ఏమాత్రం తీరలేదనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించవలయునని కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు శ్రీ రాజగోపాల్ నాయుడుగారు మాట్లాడుతూ వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును, కో-ఆపరేటివ్ విధానమును వారు గట్టిగా విమర్శించినారు. అయితే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల అభివృద్ధికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యమును యివ్వవలయునను అభిప్రాయము మన ప్రభుత్వమునకు వున్నది. రైతు ఉత్పత్తి చేస్తున్న సరకులకు రక్షణ, వాటి పంపకమునకు తగు సౌకర్యములు కలిగించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై నున్నది గనుక ప్రభుత్వము యీ సమయములో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల అభివృద్ధికి ప్రాముఖ్యం నీయదలచుట ఎంతయు అభినందించవలసిన విషయము. ఇందుకు నా సంతోషమును తెలుపుతున్నాను. సహకార విధానము ఎక్కడ కనపడినా దానిని పెరగనివ్వాలి, ప్రోత్సహించువ్వాలి; అది మనవిధి అని మననిచేస్తున్నాను ఆ సూత్రము యీబిల్లులో ప్రధానముగా తీసుకొనబడినందుకు మరొకసారి నా సంతోషమును తెలియజేయుచున్నాను.

తరువాత మన మీ 'వేర్ హౌసింగ్'కు సంబంధించి ప్రైవేటు వ్యక్తులకు రై సెస్సులిచ్చు సమయములో కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొనవలసిన అవసరమున్నది. పిటికి స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారాగాని, సెంట్రల్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారాగాని యీ రై సెస్సులు యివ్వబడాలి. లేకపోతే ప్రైవేటు వ్యక్తులు సరకు నిలువచేసినట్లుచేసి లోలోవలచే వాటిని అమ్మివేసి ప్రమాదముకూడ వున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. అటువంటివేమి జరుగకుండా ముందుగానే జాగ్రత్తపడవలసిన అవసరమున్నదని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను.

చివరిగా మరొక విషయమును మనవి జేసి నా ఉపన్యాసమును ముగిస్తాను. అనేక స్థలాలలో మార్కెటింగ్ యార్డుస్ ఏర్పాటు చేసినారు. అయితే సరకులు మాత్రం యీ యార్డుస్ వరకు రావడంలేదు. అక్కడ నిలిచిన సౌకర్యములు కూడ చేయబడలేదు. కాబట్టి ఎక్కడయితే మార్కెటింగ్ యార్డుస్ ఏర్పాటుచేసి, గౌడొన్ను కట్టినారో తక్షణమే స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ వాటిని తీసుకుని పండినపంటను యావత్తు రైతులు అక్కడకు తీసుకువచ్చుటకు తగు సౌకర్యములు కల్పించాలి. ఆ విధంగా వారికి ఒకటి రెండేళ్ళలో పూర్తి స్టోరేజీ సౌకర్యములు కల్పించాలి. ఈనాడు భాళీగానున్న మార్కెటింగ్ యార్డుస్ ఎన్నోవున్నవి ఆ ప్రాంతాలను పరిశీలించి, ఎక్కడయితే రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్టు కట్టబడి, బిజినెస్ కుంటువడుతూ యున్నవో అట్టిచోట్ల ట్రైన్స్ వేర్ హౌసింగ్ మెన్ ను పంపి, అక్కడ సరకులు నిలువ చేసుకొనుటకు తగు సౌకర్యములు కల్పింపజేయించి పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకు తోడ్పడవలయునని నేను సూచిస్తున్నాను. తద్వారా ప్రజలలో కొంత వికాసం, యీ విషయములో చైతన్యమును కలుగగలవని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి అవసరమైన రెండు, మూడు సవరణలను నేను పంపినాను. రీజియల్ కమిటీకి వెళ్ళివచ్చిన తరువాత దీనిని గురించి వివరంగా చర్చించడానికి వీలువుంటుందను కుంటాను. ఏది ఏమైనప్పటికీ అతిత్వరలో రాష్ట్రవ్యాపితంగా స్టోరేజీ సౌకర్యములు కల్పించుటకు ద్వేషింపబడిన యీ బిల్లు విషయములో ఎవరికీ భేదాభిప్రాయము లేదని, సాధ్యమైనంత త్వరలో యీ బిల్లు చట్టముచేసి అమలునకు తీసుకువచ్చెదరని నేను ఆశిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి (వ్యవసాయశాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు సంబంధించిన ముఖ్యోద్దేశము లన్నింటిని నేను యిదివరకే మనవి జేసినాను. గౌరవసభ్యులు రాజగోపాలనాయుడు గారు, శేషాద్రిగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ముఖ్యంగా, శ్రీరాజగోపాల్ నాయుడుగారు కొన్ని సంశయాలను వెలిబుచ్చినారు. వారి పార్టీయొక్క విధానముల ననుసరించియే వారా సంశయాలను వెలిబుచ్చినట్లుగా నేను భావిస్తున్నాను. సహకార వ్యవసాయం వాలంటరీ జేస్ మీద జరుగవలయునని మనమేదయితే నిర్ణయం తీసుకున్నామో—దానిని దృష్టిలో నుంచుకొనికూడ సహకార వ్యవసాయంద్వారా వచ్చే ధాన్యము పంపకము విషయములో ప్రాధాన్యత యిస్తారా? అనే సంశయం ఎందుకు వారికి కలిగినదో వాకు అర్థం కావడంలేదు.

వారు duplication కూడ ఉన్నదని చెప్పారు. వారి పరిస్థితిని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదేమో ననుకొంటాను. ఒకేచోట రెండు రకాల గిడ్డంగులు

కట్టుతున్నారని వారు చెప్పారు Seed stores వేరు, Warehousing Corporation వారి godowns వేరు

*శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు నేను Godowns విషయమే చెప్పాను జ్ఞాకువారు seed stores కట్టుతున్నారు వాయిల్పాడులో సొనైటీవారు కట్టించినది ఒక godown ఉన్నది. మరొకటి కట్టడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి

*శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి జ్ఞాకులు seed stores మాత్రమే కట్టుతున్నారు Godowns కట్టడంలేదు. Godowns కట్టడానికి కొన్ని specifications ఉన్నాయి వాటి ప్రకారమే వాటి నిర్మాణం జరుగుతుంది Godowns ఉన్నట్లయితే ధరలలోని fluctuations ను చూచుకొని రైతులు తమ కనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు నిల్వచేసిన ధాన్యాన్ని తీసుకొని అమ్ముకోడానికి వీలుగా ఉంటుంది. Plan ప్రకారం ఎక్కడ అవసరమో అక్కడనే గిడ్డంగులు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులు కూడా గిడ్డంగుల ప్రాముఖ్యతను ఎక్కువగా గుర్తించవలసిన అవసరమున్నది. తమ సరకులను గిడ్డంగులలో నిలవ చేయకుంటే insurance సౌకర్యం కూడా ఉన్నది కనుక ముందు ముందు వారు తప్పకుండా లాభం పొందుతారు. గిడ్డంగులు ఖాళీగా ఉండవలసిన పరిస్థితికూడా ఉండదు.

వీటితోపాటు regulated markets కూడా ఉంటే మంచిదని శ్రీ శేషాద్రి గారు సూచన చేశారు అది వాస్తవమే, ప్రభుత్వం యీ విషయమై కూడా తగు చర్య తీసుకుంటుంది

తెలంగాణా ప్రాంతంలో Regulated Markets Act ఒకటున్నది. దానిని ఆంధ్రప్రాంతానికికూడా వర్తింపజేయాలనే ఉద్దేశంలో ఉన్నాము. అది Law department పరిశీలనకు వెళ్ళివచ్చింది. వీలుంటే యీ సమావేశంలోనో, లేక వచ్చే సమావేశంలోనో తప్పకుండా ఆ బిల్లు ప్రవేశపెడతామని మనవిచేస్తున్నాను Regulated markets ఉండడం చాల అవసరం. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి; సక్రమంగానే పనిచేస్తున్నాయి దీనిని ఆంధ్ర ప్రాంతానికికూడా విస్తృతం చేయవలసియున్నది. ధరలలో fluctuations ను, తూకంలో జరిగే అన్యాయాలను అరికట్టడానికి యివి ఉపకరిస్తాయి. గిడ్డంగులు కూడా ఉన్నట్లయితే, రైతులు తమ ధాన్యాలను నిల్వచేసుకొని ధరలు తమ కనుకూలంగా నున్నప్పుడు అమ్ముకోడానికి వీలుంటుంది. ఈ గిడ్డంగులను commercial centres లోనే ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని శ్రీ శేషాద్రిగారు ఇంకొకసూచన చేశారు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో గిడ్డంగుల నిర్మాణం జరిగినచోటనే regulated markets ఏర్పాటుచేయడానికి ఆలోచన జరుగుతుంది

తుంది రైతులేకాక, traders కు కూడ సరుకు నిలవచేసుకొనే అవకాశం ఉన్నది శ్రీ శేషాద్రిగారు Penalising provisions విషయంకూడ చెప్పారు. ప్రయివేటు వ్యక్తులు గిడ్డంగులు కట్టినట్లయితే వారిమీద చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు Licences యిచ్చేటప్పుడు specifications ప్రకారం గిడ్డంగులు కట్టారా లేదా అనేది చూచి మరి యిస్తారు specifications ప్రకారం లేకపోతే రై సెన్సు ఇవ్వరు ఇందులో సంశయాలేమీ అక్కరలేదు శాసనంలో వున్నదానిని అమలు జరిపి, warehousing training ఇప్పించి తగు ఉద్యోగులను నియమించడం జరుగుతోంది ప్రవేటుగిడ్డంగుల వైపునుంచి ఏమైనా పొరపాటు జరిగితే తగినచర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను ఈ బిల్లు Regional committee purview లో ఉన్నది కాబట్టి ఆ కమిటీకి పంపుతున్నాము. తిరిగివచ్చిన తరువాత కూడ ఏమైనా సూచనలుచేస్తే అవికూడ జాగ్రత్తగా ఆలోచించబడతాయి. కాబట్టి యిప్పుడు దీనిని రీజనలు కమిటీకి పంపించాలని కోరుతున్నాను

Temporary Chairman : The question is :

“That the Andhra Pradesh Warehouses Bill, 1960, be read a first time”.

The motion was adopted.

Sri N. Ramachandra Reddy : I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Warehouses Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly”.

Temporary Chairman : Motion moved.

(Pause)

Temporary Chairman : The question is :

“That the Andhra Pradesh Warehouses Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly”

The motion was adopted

The Madras Agricultural Pests and Diseases (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960.

Sri N. Ramachandra Reddy : Sir, I beg to move :

“That the Madras Agricultural Pests and Diseases (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 be read a first time”.

Temporary Chairman : Motion moved.

*శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి : The Madras Agricultural Pests and Diseases Act, 1919 అంధ్రప్రాంతంలోను The Hyderabad Agricultural Pests and Diseases Regulation 1801 (హైదరాబాద్) తెలంగాణాలోను అమలులో ఉన్నాయి తెలంగాణాలోనిది పోలీసు చర్యలకంటే ముందునుంచి ఉన్నది. ఇది పూర్వపు శాసనసభ చేసిన చట్టం కాదు. నైజాముగారి ఫర్మాన్ వల్ల అమలులోనికి వచ్చినది. అందువల్ల ప్రస్తుతానికి అనువుగా The Madras Agricultural Pests and Diseases Act, 1919 ను తెలంగాణాకు కూడా extend చేయాలనే ఉద్దేశంతో యీ బిల్లు తేవడం జరిగింది. ఇదేమీ controversial Bill కాదు. రెండు ప్రాంతాలలోను uniformity ఉండాలని తేబడినది The Hyderabad Agricultural pests and Diseases Regulation ను repeal చేస్తూ The Madras Agricultural Pests and Diseases Act ను extend చేయడానికి House ముందు యీ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుతున్నాను.

*శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో కొన్ని weeds తీసివేయడంలో నిర్బంధం ఉంచాలని అంటున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో వల్లేరు కాయ ఉంది. అది నాగజెముడులాగ మెట్టప్రాంతాలలో ఇంతవరకు ఉండేది వల్లేరుకాయ మొత్తం పగులుతుంది అప్పుడు దానిని తీసివేయడం కష్టంగా ఉంటుంది. పైరుపెట్టడం కష్టం. కోయడంకూడ కష్టంగా ఉంది. మొదట చిత్తూరు జిల్లా మెట్టకాలూకాలలో అనగా పుంగనూరు, పలమనేరు మొదలైన ప్రాంతాలలో వచ్చింది అయిదునంవత్సరాలకు ముందు ఐ జె. నాయుడుగారు రైరక్తరుగా వున్నప్పుడు వారు చిత్తూరు వచ్చినప్పుడు మేము చెప్పాము—ఇది మెట్టప్రాంతంలో ఉంది; వల్లపుప్రాంతానికి కూడా వచ్చే ప్రమాదం ఉంది; తూర్పు కాలూకాలకు వ్యాపింపవచ్చును; ఇతర జిల్లాలకు అది వస్తే చాల కష్టం కలుగుతుంది; దీనిని eradicate చేయడానికి మందులు సత్తై చేయాలని అడిగాము. తావట్ల కాలేజీకి కొన్ని మొక్కలు పంపాము, ఏమైనది మాకు తెలియదు. అది చాలి ఉధృతంగా వ్యాపించిఉంది. ఇప్పుడు వల్లపుప్రాంతాలలో కూడా ఉధృతంగా ఉంది. నాగజెముడును ఎట్లాగు నిర్బంధం చేసినా రైతులు తీసివేయలేరో, వల్లేరుకాయను కూడా రైతులు తీసివేయాలంటే సామాన్యమైన కార్యం కాదు. దానికి వ్యవసాయ పరిశోధనాసంస్థవారే విరుగుడు కనిపెడితే తప్ప దీనిని తీసివేయలేము. తీసివేసినా రెండవసారి దున్నినప్పుడు విపరీతంగా అలాగనే పడుతుంది. దానిని ఎట్లా నివారించేది? దీనికికూడా ఈ నిర్బంధం వర్తిస్తుందా? అట్లా అయితే దానిని exempt చేయాలని కోరుతున్నాను. వేను

ఈ మధ్య నూజివీడు వెళ్ళాను. అది బ్లాక్ పరియో రోడ్డుకు కుప్పై పులా తెల్ల వెన్ను అయిపోయింది నూటికి 70 వంతులు పోయింది ఆ బ్లాక్ పరియోలోవుండే వ్యవసాయోద్యోగులు ఏమి చేస్తున్నారో నాకు తెలియదు రైతులమీద నిర్బంధం పెట్టినా, వ్యవసాయోద్యోగులు ఏమి చేస్తున్నారు, ఏమైనా రైతులకు సలహా లిచ్చారా, మందులు ఏమైనా సప్లై చేశారా అనేదికూడా ఉంది. కటువంటి సహాయాన్ని వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటువారు ఎక్కువగా చేయాలి అన్ని జిల్లాలలోను pests and diseases వల్ల చాలి ఎక్కువనష్టం కలుగుతోంది ఈమధ్య agriculture situation లో ఒక వ్యాసం చదివాను. ఆంధ్రప్రాంతంలో ముఖ్యంగా సర్కారు జిల్లాలలో కదివరకు blast, అగ్గితెగులు అనేది వుండేది. సుమారు 75 వంతుల పంట నష్టపోయేది. తంజావూరు జిల్లాలోకూడ వచ్చింది అది మన రాష్ట్రం కాదు అనుకోండి. చిత్తూరు జిల్లాలో మధ్యకా రైలో శీతా కాలంలో తప్పనిసరిగా వస్తోంది దీనిని ఎలా ఎదుర్కోవడం? అందును ప్రత్యేకంగా రైతులను నిర్బంధిస్తే ఏమి చేస్తారు? ప్రభుత్వం మందులు సప్లయి చేయాలి, vans ఎక్కువ చేయాలి మిడతల దండును ఎదుర్కోడానికి విమానాలను పంపినట్లే, ఆయా seasons లో వచ్చే తెగుళ్ళతో యుద్ధం చేయాలి. రైతులే చేయాలంటే ఏమిచేస్తారు? రైతులు చేసినా సయం అయ్యేదికాదు. హెచ్చుగా ఉత్పత్తి కావాలంటే, పండినపంట నిలవాలంటే ప్రభుత్వ బాధ్యతను రైతుమీద పెడితే లాభంలేదు. ఎట్లాచేస్తారు? అగ్గితెగులు వచ్చింది. మందులు ఉపయోగ పడితే పరవాలేదు ఉపయోగ పడకపోయినా రైతుల నుంచి ఖర్చు తీసుకుంటాము అంటే ఎంత అవుతుందో ఏమో తెక్కలేదు! ఇందులో అర్థం ఏమి ఉంది? ఎపిడమిక్ డిస్ ట్రెన్ ను ప్రభుత్వం ఎదుర్కోడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. చిన్నవాటిని నివారించడానికై రైతులను నిర్బంధం చేయడానికి మనం ఒప్పుకుంటే ఒప్పుకోవచ్చును. కాని కటువంటి భయంకరమైన తెగుళ్లు వచ్చినపుడు వాటిని ఎదుర్కోడానికి ఏమి ఏర్పాట్లు చేశారో వివరించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎవో ఒకటి, రెండు vans పెట్టారు, కడపలో ఒక్కవాన్ పెడితే, చిత్తూరుజిల్లా అంతా blast వస్తే, దానిని ఎక్కడకు పంపుతారు? అధికాహోరోత్పత్తి కావాలంటే నూటికి 20 నుంచి 50 వరకు అయ్యే ఈ రకమైన నష్టం లేకుండా చూడాలి. మూడవ ప్రణాళికలోనైనా ప్రతి జిల్లాకు ఒక వాన్ పెట్టి కటువంటి తెగుళ్లువస్తే ఎదుర్కోడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లుచేసిన తరువాత నిర్బంధం పెడితే పెట్టవచ్చును. ఎప్పుడో 1909లో మద్రాసులో తీసుకువచ్చిన చట్టాన్ని ఆంధ్రకు తీసుకువచ్చి దానినే ఇక్కడ కూడా extend చేస్తామనడం సరసంగాలేదు రైతులను నిర్బంధం చేస్తామని కాకుండా ప్రభుత్వం ముందుగానే చర్యలు తీసుకుని అందుకు కావలసిన పథ

కాలు వేస్తామంటే బాగుంటుంది తృతీయ ప్రణాళికలో వేసిన పథకాలనైనా చెబితే అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాం కాని ఈ రీతిగా ఏలా అంగీకరించాలో మంత్రిగారు సెలవియ్యాలని కోరుతున్నాను

*శ్రీ ఎన్. వెంకయ్య (అద్దంకి). అధ్యక్షా, 1919 కిని ఇప్పటికిని రకరకాలైన తెగువృత్తు వస్తున్నాయి ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. అప్పటికంటే నివారణ సాధనాలు కూడా హెచ్చుగా పెరిగాయి. అలాంటప్పుడు రెండు ప్రదేశాలు ఒక రాష్ట్రం అయినాయికదా అని ఒకే బిల్లు తీసుకురావాలనే ధోరణిలో కాకుండా రెండు చట్టాలలోని అంశాలను క్రోడీకరించేటపుడు అత్యవసరమైనవి చేర్చడం, అవసరమైనవి తొలగించడం ఈ రకంగా సమగ్రంగా ఆలోచించి ఒక చట్టాన్ని తయారు చేస్తే బాగుంటుంది కాని లాంఛనప్రాయంగా రెండు ప్రాంతాలకు వర్తింపజేసే విధానంవల్ల ఉపయోగం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను ప్రమాదకరమైన వ్యాధులు అనేకం ఏర్పడ్డాయి పొగాకునారువేస్తే మాజర తెగులువల్ల నారుమళ్లు నూటికి 80 వంతులు ఒక్కొక్క సంవత్సరం పోతున్నాయి. వేసినచోటనే వేసినందువల్ల ఎక్కువగా ప్రాకుతోందని శాస్త్రజ్ఞులు అంటున్నారు అనుభవాన్ని బట్టి అట్లా ఉంది, దీనికి తగిన మందులుంటే నివారించడానికి అవకాశం ఉంటుంది వేసినచోటనే వేయకుండా వుండాలని నిర్దేశించడం కాని రైతులకు సరియైన సలహాలు ఇవ్వడం కాని అవసరం వల్లెరుగాయ విషయం రాజగోపాల నాయుడుగారు చెప్పారు. అది చిత్తూరుజిల్లా సమస్యకాదు అన్ని ప్రాంతాలలోను ఉంది. మాగాణి గట్లమీద మిగతాచోట్ల చెప్పలు లేకుండా పోతే అయినట్లే! ఆహార పంటలను తీసుకుని భూమిని బలహీనం చేసే గుణం కూడా దానికి ఉంది. చిగిరింతలు మొదలైన రకరకాలైన గడ్డిజాతులున్నాయి. వాటిని పశువులు మేయవు. ఇటువంటి గడ్డిజాతులను నిరోధిస్తే మనుష్యులు తిరగడానికి పశువుల మేతకుకూడా వీలుగా ఉంటుంది. మందులు విరివిగా సరఫరా చేయాలి. వీటివన్నింటిని సమగ్రంగా ఆలోచించకుండా బిల్లు తీసుకురావడం ఉపయోగకరం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. రైతులను నిరోధించమంటే ఏమి నిరోధిస్తారు? వారికి తగిన మందులు లేవు. ఆముదాల పురుగు బయలుదేరిందంటే పైరు ఆ ప్రాంతంలో లేకుండా చేస్తుంది. కాయధాన్యాలైన కంది వగైరాలను పాడుచేసే కొన్ని రకాలైన పురుగు లున్నాయి.

అధ్యక్షా! ఆముదాల పురుగు గాని కంది చెట్లకు వగైరాలకు వచ్చే పురుగుగాని పైరులు లాభనాటి కాకుండా అన్ని విధాలా నష్టకారిగా పైరులను వేసుకోవడమే ప్రమాదం అనే విధంగా నష్టపరుస్తున్నాయి. మందులు లేవా అంటే యీ శాస్త్రయుగంలో మందులు లేవనుకోవడం పొరపాటు.

అన్ని చీడలను నివారించడానికి తగిన మందులు ఉన్నాయి ఆ విషయాలను గురించి విజ్ఞానయుతంగా ప్రవోధిస్తున్న కరపత్రాలు అందుబాటులోలేవు మన డిపార్టుమెంటు ప్రచురించిన కరపత్రాలు ఖర్చు అవుతున్నాయి కరపత్రాలు లేవకదంలేదు కాని ఆ కరపత్రాలను కనీసం గ్రంథాలయాలకైనా అందజేయడానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు. "పాడిపంటలు" గ్రంథాలయాలకు అందజేయడానికి ప్రయత్నంలేదు ప్రజలందరికీ సంబంధించిన సంస్థలు ఏవైతే వున్నాయో నలుగురూ ఎక్కడైతే చేరే అవకాశాలు ఉన్నాయో అక్కడనే వీటి వివరాలు తెలుసుకోవడానికి అవకాశం లేకపోతే ఎక్కడనో ఆఫీసులకు వెళ్ళినప్పుడు ఉద్యోగస్థులకు బుద్ధి పుట్టి పంచుకుంటే చూస్తే ఆయా అంశాలను ప్రజలు తెలుసుకోగలుగుతారా? రైతులు తమ గుమ్మం దగ్గరకు అందిన కాగితాలను చదివే అవకాశాలు అంతంతమాత్రం వారు రాత్రిం బవళ్ళు పైరులకు, భూమికి సంబంధించిన పనులలో నిమగ్నమై వేరు విషయాలు ఆలోచించడానికి అవకాశాలుకూడ చాల తక్కువగా ఉంటాయి. అలాంటప్పుడు సమగ్రమైన విజ్ఞానం అందజేయాలంటే చిన్నచిన్న కరపత్రాలు బాగా అర్థమయే భాషలో వ్రాయబడి విరివిగా గ్రంథాలయాలకు అందజేయడం చాల అవసరం వైగా మందులకూడ ఎక్కడనో తాలూకా ఆఫీసులలోనో లేక బ్లాకు పాడ్ క్వార్టర్లలోనో ఉన్నంత మాత్రంచేత లాభం లేదు విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్సుకి అన్ని రకాల చీడలకు మందులు యిచ్చి ఉపయోగించే వివరాలు ప్రజలకు చెప్పి వారు క్రద్ధ తీసుకుని చల్లడానికి పరికరాలు యిచ్చి ప్రయత్నం చేసినప్పుడే యిలాంటి చీడలను నివారించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కేవలం రైతులను నిర్బంధించినంత మాత్రంచేత ఉపయోగంలేదు. నిర్బంధించడం అవసరమైతే ఏ విషయాలలో నిర్బంధం అవసరమో సమీక్ష చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది రైతులకు మందులు, పరికరాలు, విజ్ఞానం సరఫరా చేయడం అవసరం. ఈ తెగుళ్ళవల్ల మనకు అందవలసిన ఆహారం అందకుండా పోతున్నది ఈరోజువరకు కూడ రైతులు తమ తమ అనుభవాన్ని ఉపయోగించి వారు చేయగలిగిన కృషి చేస్తున్నారు. కాని మందులు అందుబాటులో లేక ఏ చీడకు ఏమందు వాడాలో తెలియక మరొక విధంగా వ్యాధిని నిరోధించడానికి లేకుండా పోతున్నది. అందువల్ల భారత దేశంలో ప్రతి వందలోను 25% నుంచి 70% వరకు తెగుళ్ళవల్ల నష్టపడుతున్నది. అధికాహారోత్పత్తి చేయడానికి, కరువు నివారణకు, చీడలను నాశనం చేయడానికి ఏ విధానం అవలంబించాలో సమగ్రంగా ఆలోచించి చట్టంలో చేర్చకపోవుట చాల అనంతృప్తికరంగా ఉంది. ప్రభుత్వమువారు యిక

ముందైనా సమగ్రంగా ఆలోచించి అన్ని చీడల నివారణను చట్టంలో ముందు సవరణ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుయొక్క ముఖ్యోద్దేశాలు యిదివరకే మనవిచేశాను. ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతములలో ఉన్న రెండింటినీ సమీకరించి యూనిఫారం లెజిస్లేషను రావాలనే ఉద్దేశ్యముతో తీసుకురావడం జరిగింది. కేవలం లాంఛనప్రాయంగా తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యముకాదు, ఒకే రాష్ట్రంలో రెండు ప్రాంతాలలో రెండు ఆక్టులు అమలులోవుంటే చిక్కులుంటాయి కనుక ఇంటిగ్రేటెడ్ చేయవలసిన అవసరం తప్పకుండా ఉంటుంది. ఇంటిగ్రేటెడ్ చేసేసమయంలో దీనిలోపాలు సవరించి యింకా ఎక్కువ ఉప యోగకరంగా పరిస్థితులకు అనుగుణంగా యేవిధముగాచేయాలి అనే ఆలోచన చేయబడ్డది శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు, శ్రీ నాగినేని వెంకయ్యగారు వివరాలు సెలవిచ్చారు. పైరులకువచ్చే తెగుళ్ళయితేనేం వల్లేరుగాయి మొదలగునవి పంటలకు ఏతీరుగా నష్టం చేస్తున్నాయో చెప్పారు దానిని నిరోధించడానికి కేవలం రైతులే బాధ్యులుకారు కేవలం రైతులను ఎందుకు నిర్బంధంపెట్టాలి అన్నారు కేవలం రైతులను బాధపెట్టాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు. కాని రైతులకూడా తగిన శ్రద్ధతీసుకోవాలి. దానిని అనుచేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు తీసుకుంటూనే ఉంది. రైతులకు సౌకర్యం కలుగజేయాలని రైతులకు చీడలను నివారించే జ్ఞానోదయం కలిగించాలని మొదట చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో వీటికి కేటాయింపులుచేసి పరిశోధన కేంద్రాల ఫలితాలను రైతులకు ఏతీరుగా అందజేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాం. పల్లెరుకాయలు మొదలైనవి ప్రత్యేకంగా పైరులో ఎక్కువగా ఉత్పన్నంకావు బయట పొచ్చుగా ఉంటాయి. “పిడ్డు”ను నివారించడానికి పరిశోధన కేంద్రాలలో ప్రయత్నం జరుగుతూనే ఉంది. కాని ఒక్కొక్కటిగా మొత్తం అన్నీ అమలులోకి రావాలంటే సాధ్యం కానివని. క్రమంగా పరిశోధనా కేంద్రాల ఫలితాలు వస్తూన్నవి రైతులకు అందజేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాం. “పిడ్డు” కంట్రోలు చేయడానికి యిప్పుడు కలుపువగైరా తీయాలంటే చేతితో తీయించడం జరుగుతోంది. కాని వాటిని ఏతీరుగా పైరులకు నష్టంకాకుండా నిరోధించే మందులనుగురించి పరిశోధనలు జరుగుతున్నవి. వీలున్నంతవరకు వాటిని యేతీరుగా అందజేయాలి అనే ప్రయత్నం జరుగుతూనే ఉంది. మందుల సరఫరా సక్రమంగా జరగడం లేదు. “పెస్ట్” వగైరా ఆవడానికి ప్రయత్నం జరగడంలేదని చెప్పారు. కాని ఎంతయితే కావాలనో ఆ విధంగా సరఫరా చేయలేనిమాట వాస్తవం.

“ఎడ్రీన్” వగైరాలు ఇతరదేశాలనుంచి దిగుమతి కావలసి ఉంది విదేశ మారకం డబ్బు కొరతవల్ల ఏ తీరుగా ఎంతసవ్వయి చెయగలగాలో అంత చెయ లేక పోతున్నాం వీలున్నంతవరకు మనదగ్గర పరిశోధనచేసి మందుల సరఫరా వగైరా హెచ్చుగా చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది మూడవ ప్రణాళికలో ప్రత్యేకంగా కేటాయింపుచేసి స్ప్రేయర్లు, డస్టర్లు వగైరా పరికరాలు సరఫరా చేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతూనే ఉంది పేరువిధంగా కావలసిన అవసరాలన్నీ ఒకేసారి తీరాలనుకుంటే ఆర్థికంగా యిబ్బంది కలుగుతున్నమాట వాస్తవం. పరిమైరుకు దుంపరోగాలైతేనేం పొగాకుకు వచ్చే, చెఱకుకివచ్చే “రెడ్ ర్యాట్ డిసీజ్” అయితేనేం, చాటినిగురించి పరిశోధన కేంద్రాలలో సక్రమంగా పరిశీలనజరిపి రైతులకు అందించడం జరిగింది ఇంకా హెచ్చుగా జరగవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రాపగాండ కూడా సక్రమంగా జరగడంలేదని శ్రీ వెంకయ్యగారు శలవిచ్చారు దాని కొరకు “పాడిపంటలు” మొదలగునవి కొంతవరకు సవ్వయి చెయడం జరుగు తున్నది. ఇతరరాష్ట్రాలకంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతులు చైతన్యవంతులు వసిన పద్ధతులను అవలంబించడానికి యితరరాష్ట్రాలకంటే వెనుకబడిలేదు కొత్త పద్ధతులలో పంట జాగా పండించడానికి, పంటలకువచ్చే తెగుళ్ళను నివారించ డానికి యితరరాష్ట్రాలలోని రైతులకంటే మనరాష్ట్రంలోని రైతులు ముందంజపేసి వ్యవసాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, వారికి తగిన సౌకర్యాలు మూడవ ప్రణాళికలో ప్రత్యేకంగా కేటాయింపు జరుగుతున్నది.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఇప్పుడున్న పరిశోధన కేంద్రాలే కాకుండా ఇంకా హెచ్చుచేస్తున్నాము నిపుణులైన వారిని పరిశోధన కేంద్రాలకు పంపించి మంచి ఫలితాలను రాబట్ట డానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి ఇదేమీ controversial Bill కాదు. కేవలము extension Bill మాత్రమే

Mr. Speaker : The question is :

“That the Madras Agricultural Pests and Diseases (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960, be read a first time.”

The motion was adopted.

*Sri N. Ramachandra Reddy : I beg to move :

“That the Madras Agricultural Pests and Diseases (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for considera- tion and report to the Assembly.”

Mr. Speaker : Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is .

“That the Madras Agricultural Pests and Diseases (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960, be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly.”

The motion was adopted.

*The Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh
Extension and Amendment) Bill, 1959.*

*శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి అధ్యక్షా, ఇది బలపరిచే బిల్లే అనుకోండి ప్రభుత్వమువారు కంట్రాక్టర్లను నియమించడము, తీసివేయడము అనే పద్ధతిలో కాకుండా ఒక పద్ధతిప్రకారము చేయడం మంచిదే ఈ ఆకులు ఏరే సందర్భములో ముఖ్యంగా అడవులలో వుండే కోయలకు సంబంధించి నేను principle act చూశాను—ఒక్క క్లాజుకూడ లేదు. కంట్రాక్టర్లు ఆకులుతీసే సందర్భంలో ఆక్కిడవున్న కోయలకు సంబంధించిన wages విషయంగాని regularisationకు సంబంధించిన విషయముగాని ఏమీ చెప్పబడలేదు. కంట్రాక్టర్లు కనీసము 0.4-0 అయినా కూలి ఇవ్వకుండా ఆ కోయలచేత ఈ ఆకులన్నిటినీ పరిస్తున్నారని రిపోర్టు వచ్చింది. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని మంత్రిగారు ఒక amendment రూపములో తీసుకొనివస్తే మంచిది. లేకపోతే మేము తీసుకొని రావలసివస్తుంది. కంట్రాక్టర్లను ఎలా ఆదువులో వుంచాలి, వారిని ఎలా regularise చేయాలనే భాగముతోపాటు ఈ విషయాన్నికూడ చేర్చాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎన్. వెంకయ్య. అధ్యక్షా! ఈ చట్టాలవల్ల స్వతంత్రముగా ఎక్కడి చార్జ్ కడ జీవించడానికి లేకుండా నిరోధింపబడుతున్నారు. ఏ విధమైన వృత్తులలో అవకాశాలు లేనివారు ఈ ఆకులను సేకరించడము, దానిమీద జీవించడం చేయకుండా ఈ బిల్లు నిరోధిస్తోంది. లై సెన్సుదారులు పరిమితముగా వున్నందు వల్ల వారిమీదనే ఈ ఆకులు ఏరేవారు ఆధారపడవలసి వస్తుంది. ఎన్ని నిబంధనలు చేసినా వాటిని అమలులో పెట్టడము సామాన్యమైన పనికాదు. కొలది మందే ఆకులు అమ్మేవారున్నప్పుడు ఈ ఆకులను సేకరించి అందించేవారికి తగిన ఆదాయము ముట్టుకుందని చెప్పడానికి అవకాశాలులేవు. ఈ నిరోధాల కన్న స్వేచ్ఛగా అవకాశాలు ఇవ్వడం మంచింది. కనుక ఈ చట్టమును విరమించుకొనడము మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వీరయ్య. అధ్యక్షా! ఈ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను తెలంగాణాలో చాలా కాలమునుంచి ఈ ఆకులను Forest department వారు వేలము వేసేవారు ఎవరయితే ఆ వేలములో ఎక్కువ పాట పాడి గుత్తే దారుగా నియమించబడుతారో అట్టివారికి ఈ ఆకు సేకరణాధికారము కలుగుతూ వుండేది ఒక పెద్ద పట్టాదారు సకాలములో application పెట్టుకొని పరిమితిని పొంది తన పట్టాభూమియందు ఆకును సేకరించుకొనవచ్చును దీని వల్ల తెలంగాణాలో లక్షలాది రూపాయలు ప్రభుత్వానికి వస్తున్నది అటువంటి దానిని ఆంధ్ర ప్రాంతానికి విస్తరించడములో ఏమి నష్టమో నాకు అర్థము కావడములేదు దీనివలన ప్రభుత్వము యొక్క ఆదాయము పెంపొందడమే కాకుండా చట్టవిరుద్ధముగా ఎవరి ఇష్టము వచ్చినట్లు వారు అమ్ముకోకుండా ఉపయోగిస్తుంది కాబట్టి ఈ చట్టము చాల అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ జి. గంగారెడ్డి అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ చట్టమువల్ల ఈ ఆకులు సేకరించేవారికి అన్యాయం జరుగుతుందని కొంతమంది మిత్రులు అటువై వునుంచి వాదించారు అది సరియైనది కాదనుకుంటాను. ఈ లై సెన్సుపద్ధతి పెట్టడమువల్ల కూలినాలి చేసుకొనేవారికి ఏమీ ఇబ్బంది వుండదు వీరిమీద ఏమీ నిర్బంధము లేదు కట్టకు ఇన్నిపైసలు తీసుకొనాలని చట్టములో ఏమీ పెట్టలేదు. కాబట్టి ఈ బిల్లువల్ల లాభము వుందని మనవిచేస్తూ దీనిని బలపరుస్తున్నాను

శ్రీ కె. ఎల్. వరసింహారావు అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తెచ్చిన తునిగ ఆకుకు సంబంధించిన బిల్లును నేను ఆహ్వానిస్తున్నాను. ఆంధ్రలోను తెలంగాణాలోను వున్నవాటిలో కొంత వ్యత్యాసం వున్నదని చెప్పారుకాని అదేమిటో నాకు తెలియదు తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు ఇక్కడ ఆచరిస్తున్న విధానం కలప మొదలైనవాటిని వేలం వేసేవిధంగా ఈ తునిగఆకునుకూడ వేలం వేయటం, కంట్రాక్టర్లు కూలీలచేత ఆ ఆకును ఏరించటం పెద్ద వ్యాపారంలా సాగిపోవటం. ఇక్కడనుండి ఆ ఆకు పాకిస్థాన్కు, నెల్లూరు ప్రాంతాలకుకూడ పోతూ వుంటుంది. కాని బీదవారు, అమాయకులైన కోయ మొదలైనవారికి తక్కువకూలీ ఇచ్చి కరాచినుండి వచ్చే కంట్రాక్టర్లు ఆకును ఏరించటం జరుగుతున్నది. గంగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఇక్కడ బీడి కార్మిక సంఘాలు వున్నాయి. అవి వాటి వాటి బలాలనుబట్టి నడుస్తున్నాయి. భద్రాచలం ఏరియాలో తునిగ ఆకు ఏరినవారికి కట్టకు కనీసరేటు ఇంత ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఒక rate fix చేసింది. తెలంగాణాలో అలా fix చేయకపోవటంవల్ల ఆ సంఘాలు తమ తమ బలాబలాలలో పోటీపడుతున్నాయి. నేనొక ఉదాహరణ చెబుతాను.

ఇల్లెందు తాలూకాలో కట్టకు ఒక అడా ఇస్తే అడవిప్రాంతాలలో అడాకు మూడుకట్టలు కూడ తీసికొంటున్న పరిస్థితులు వున్నాయి. ఆ ఆకును ఏరుకో టానికి తుపాకులతోవచ్చి ఆ అమాయకులైన వారిని బెదరించటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల కూలీవారికి న్యాయమైన కూలీ గిట్టుబాటు అయ్యే పద్ధతిని ఈ బిల్లులో ప్రవేశపెట్టి మినిమమ్ వేజ్స్ ను నిర్ణయించాలని కోరుతున్నాను ఈ విషయాన్ని ఒక్కరిమీదనే పెడితే కూలీలు ఇబ్బందిపడతారు కనుక వారి విషయం శ్రద్ధగా ఆలోచించాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బసవమావయ్య (ఆందోల్): అధ్యక్షా, చుట్ట, బీడి మొదలైన వాటికి సంబంధించిన ఆకులను వేలంవేయటానికి సంబంధించి తెలంగాణాలోవున్న బిల్లును ఆంధ్రప్రాంతానికి విస్తరింపజేయటానికి ఈ బిల్లు తీసుకురాబడుతున్నదని మంత్రిగారు తెల్పారు. ఈ సందర్భంలో శ్రీ గుజ్జల రామునాయుడు, ఎం.ఎల్.ఏ. గారు ఒకనాడుచేసిన ఉపన్యాసాన్ని మంత్రిగారికి జ్ఞాపకం చేస్తాను అడవి ప్రాంతాలలో వుండే వెనుకబడిన జాతులవారికి ఫ్రైడ్స్ మొదలైనవారికి ఆకులు ఏరుకొని బ్రతికేవారికి, అక్కడ దొరికే దుంపలు, గడ్డలు తిని బ్రతికేవారికి వేటిని ఏరుకోనివ్వకుండా, వారికి ఎట్టి మినహాయింపు లేకుండా ప్రభుత్వం కంట్రాక్టులు ఇచ్చి వారికి కష్టాలు కల్గిస్తున్నది" అని వారు ఒకనాడు చెప్పారు. ఎరుకలవారు, లంబాడివారు, వెనుకబడినవారు దీనినే వృత్తిగా పెట్టుకొని ఆకులను ఏరి వాటిని బజార్లలో విస్తళ్ళు ఆకులుగా అమ్ముకొని బ్రతుకుతున్నారు వారు సరైన తిండిలేక, వుండటానికి ఇండ్లులేక మలమలమాడే ఆ లంబాడిలకు, కొండజాతి ప్రజలకు ఎలాంటి exemption ఇవ్వకపోవటం అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. Social Welfare Department కు ఎంతో ఖర్చు పెడుతున్నామని ఒకప్రక్క చెబుతూ మరోప్రక్క వీరిని గురించి ఆలోచించటం తమ కనీస ధర్మంగా ప్రభుత్వం భావించకపోవటం విచారకరంగా వుంది. ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వం వారిగురించి—ఆర్థిక అభివృద్ధి అనండి, విద్యాభివృద్ధి అనండి, వారి జాతి అభివృద్ధి అనండి—ఆలోచించి వారిని exempt చేయాలి. ఆంధ్రలో వున్న పద్ధతి తెలంగాణాలో లేకపోతే దానిని తొందరగా తెచ్చి ఇక్కడ అంటించటం, ఇక్కడవున్న పద్ధతి అక్కడకు లేకపోతే అక్కడకు దీనిని డంటింగ్ చేయటం జరుగుతున్నది. అయినా ప్రభుత్వం వారి విషయం ఆలోచించి వారికి మినహాయింపు ఇచ్చి రెండు ప్రాంతాలలో వున్న పన్నులను సమానం చేయాలని మనవిచేస్తూ నెలవు తీసికొంటున్నాను.

పశుపోషణ, మత్స్య పరిశ్రమల శాఖల మంత్రి (శ్రీ యమ్ పట్నంరాజు) అధ్యక్షా! రెండు ప్రాంతాల విలీనికరణ అయిన తరువాత రాష్ట్రము అంతటకూ ఒకే బిల్లు వుండాలనే కారణంతో ఆంధ్రలో ఇదివరకు వున్న బిల్లులను తెలంగాణా ప్రాంతానికి విస్తరణ చేయటం, ఇక్కడవున్న బిల్లులను ఆ ప్రాంతానికి వర్తింపజేయటం జరుగుతున్నది. పొగాకు, చుట్టలు మొదలైన వాటికి సంబంధించిన దినుసులకు లైసెన్సింగు సిస్టమ్ వున్నట్లుగానే బీడిలకు లైసెన్సింగ్ సిస్టమ్ ఏర్పాటు చేసేదానికి ఆ కంట్రోలును కూడ ప్రభుత్వం తన చేతుల్లో వుంచుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం ఈ బిల్లును త్వరితంగా ఆంధ్రలో విస్తరణ చేయటానికి తీసుకువచ్చింది అంతేకప్ప అడవి ప్రాంతంలో వుండి ఆకును ఏరుకొని బ్రతికే బీదజనాన్ని ఆరికట్టాలనే విధానంతో ఇది తీసుకురావడంలేదు చుట్టలు, పొగాకు మొదలగు పదార్థాలపై లైసెన్సింగ్ సిస్టమ్ను ఆంధ్రకుకూడ విస్తరణ చేయటానికి తీసుకురాబడుతున్న ఈ బిల్లును సభవారు ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను భద్రాచలం ఏరియాలో మినిముమ్ వేజెస్ కంట్రోలు బిల్లు ప్రత్యేకంగా వున్నది. దానిని అన్ని ప్రాంతాలలోనూ, ఫారెస్టు ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో అమలు పర్చటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది. వేజెస్ ఎంతవరకు వుండాలనేది ప్రభుత్వ దృష్టిలోవుంది. వేజెస్ కంట్రోలు బిల్లు ప్రత్యేకంగా తీసుకురాబడుతుంది దానిని దీనిలో ఇమడ్చటానికి అవకాశం లేదు కనుక దీనిని ఈ విధంగానే ఆమోదించాలని సభ్యులను కోరుతున్నాను.

సాధారణంగా యీక బీడికట్ట ఆకు రెండుమూడు మాసాలలో పునకవలసి యుంటుంది. ఆ రెండుమూడు మాసాలలో ఆ ఆకును జాగ్రత్త పెట్టకపోతే అది నిరర్థకం అవుతుంది అందుచేత కంట్రాక్టరు కోరినప్పటికీకూడ తగినకూలి యివ్వకపోతే ఆ ప్రాంతంలో వారు పేచీ పెడుతున్నారని కొంతవరకు రెమి వన్ కోసంకూడ అప్లికేషన్స్ వస్తున్నవి. అందుచేత ఈ ఆకుకు యింత యిచ్చి తీరాలని ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుద్వారా తాళదులు పంపాలని రూల్సుకూడ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము, కనుక అడవిలోఉండే లంజాడిలకు నష్టము కలగదని మనవి చేస్తున్నాను. Rule making power ప్రభుత్వానికి ఉన్నది కాబట్టి, వారికి యిబ్బంది కలగనివిధంగా చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఈబిల్లు, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి extension కోసం పెట్టబడింది కాబట్టి దీనికి ఏవిధమైన యిబ్బంది కలుగుతుందని అపోహలు పెట్టుకోకుండా సభ్యులందరూ ఆమోదించవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker : The question is :

That the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1959 be read a first time.

The motion was adopted.

Sri M. Pallamraju : I move Sir, that the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill be read a second time.

Mr. Speaker : The question is :

That the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, be read a second time.

The motion was adopted,

Clause 2

Mr. Speaker : The question is :

That Clause 2 do stand part of the Bill,

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

Clauses 3 to 5

Mr. Speaker : The question is :

That Clauses 3 to 5 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 3 to 5 were added to the Bill.

Clause 6

**Sri P. Rajagopal Naidu :* Sir, I beg to move :

In Section 4 of the Principal Act, in sub-section (2) add the words "in contravention of this Act or any rule made or order issued thereunder" after the words "cancellation of his license".

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు: అధ్యక్షా, licence holders కు తై సెస్సు రద్దు చేసినప్పుడు నష్టపరిహారం కోరకూడదు అన్నారు. Suspend చేసినప్పుడు, cancel చేసినప్పుడు, చేసికోసం చేసినారో వివాదాస్పదంగా ఉంటుంది.

ఈ amendment ఉంటే యీ శాసనానికి సంబంధించి తప్పులు చేసినప్పుడు suspend చేస్తేగాని, cancel చేస్తేగాని నష్టపరిహారం కోరనక్కరలేదు కాని యితరత్రా అయితే నష్టపరిహారం కోరడానికి వీలుండాని యీ ఆమెండ్ మెంట్ యిచ్చాను కాబట్టి దీనిని తప్పక ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను

Mr. Speaker. The question is :

In section 4 of the Principal Act, in sub-section (2) add the words "in contravention of this Act or any rule made or order issued thereunder" after the words "cancellation of his license".

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

That Clause 6 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 6 we added to the Bill.

Clauses 7 to 9

Mr. Speaker : The question is :

That Clauses 7 to 9 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 7 to 9 were added to the Bill.

Clause 1

Sri M. Pallamraju : I beg to move the following amendment :

"In Clause 1 of the Bill, for the figures '1959' substitute the figures '1960'."

Mr. Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is :

"In clause 1 of the Bill, for the figures '1959' substitute the figures '1960'."

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

That Clause 1, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 1 as amended was added to the Bill.

Preamble

Sri M. Pallamraju : Sir, I beg to move the following amendment :

“In the enacting formula, for the word ‘Tenth’ substitute the word ‘Eleventh’”

Mr. Speaker . Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker . The question is :

“In the enacting formula, for the word ‘Tenth’ substitute the word ‘Eleventh’”

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

That the preamble as amended do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

The preamble as amended was added to the Bill.

Sri M. Pallamraju : Sir, I move that the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 be read a third time and passed.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Hyderabad Abnus Leaves (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1960 be read a third time and passed”.

The motion was adopted.

*The Usury Laws Repeal (Andhra Pradesh Extension)
Bill, 1960*

Mr. Speaker : The hon. Minister for Agriculture will move the Usury Laws Repeal (Andhra Pradesh Extension) Bill.

శ్రీ జి. ఎలమందారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇవి ముఖ్యమైన బిల్లు. అప్పులు వడ్డీలు, యీ విషయాలకు సంబంధించి చర్చలో వస్తుంది. పీటిని 11వ తేదీన తీసుకొందాము మేము study చేసుకురావాలి. ఇవి యివాళే వస్తాయని అనుకోలేదు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : Money-lending Bill తరువాత వస్తుంది. దానికి సంబంధించి యిందులో ఏమీలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ : బిల్లు యారోజుతో పూర్తి చేయాలని అనుకున్నాము. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ప్రవేశపెడతారు సభ్యులు మాట్లాడండి ఇంకా టైము కావలిస్తే తరువాత చూద్దాము.

Sri N. Ramachandra Reddy : Sir, I beg to move :

"That the Usury Laws Repeal (Andhra Pradesh Extension) Bill, 1959 be read a first time."

Sir, this is a non-contravensial bill and this is a Central Act mostly concerned with the rate of interest to be decree by the courts etc., and how the rate of interest has to be paid by the judgment or decree. It is only an extension to Telangana. Therefore I request the House to pass this bill unanimously.

Mr Speaker : Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The Central Act which is in force in Andhra is now extended to Telangana.

శ్రీ జి. ఎలమందారెడ్డి : ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని అసలు principal Act లోకి వెళ్ళవలసియున్నది. Money lending వ్యవహారం ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అసలు ఆక్టులో ఏమైనా సెక్షన్లు ఉన్నవా ?

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : దీనికి సంబంధించి చాలా సెక్షన్లు ఉన్నవి. అక్రమంగా వడ్డీ వసూలుచేస్తే అతనిని punish చేయాలని ఉన్నది. ఇంతకు ముందు Debt Relief Act చేశారు. దానివల్ల లాభం ఉంది. ఇప్పుడు వడ్డీ రేటు 0-8-0 చేశారు. దానిని ఎక్కువగా తీసుకొంటున్నారని చెప్పారు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఇది Courtsకు additional powers యిస్తుంది. దీనిలో controversy ఏమీలేదు. ఇది Extension Bill.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు కోర్టుకు అధికారం యిస్తారు. Implementation లో చూస్తే ఎలా జరుగుతుందో ఉదాహరణ యిస్తాను నూటికి నెలకు 0-8-0 వడ్డీ పెట్టారు కాని money-lender ముందే యింకొక 0-8-0 తీసుకొంటున్నాడు వారిద్దరు ఆ విధంగా collude అయినప్పుడు, దీనిని ఏ విధంగా implement చేస్తారు? Implement చేసేందుకు పీలుగాండి Court కు అధికారము యిస్తే సరిపోయేది Implement చేయడానికి తగినట్లుగా శాసనాలు చేయాలి. లేక ప్రభుత్వమే అప్పులు యిచ్చి interest తగ్గేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలిగాని లేకపోతే పీటీవల్ల ప్రజలకు లాభం లేదు ఇలాంటి చట్టాలవల్ల బుణం యిచ్చుటకు కూడా పీలులేకుండాపోతోంది. ఒక idea మనకు ఉండి దానిని శాసన రూపంలో తెస్తున్నప్పుడు, అది అమలు జరుగుతుందో, లేదో, శ్రద్ధగా ఆలోచించి చేయాలి—మనం చేసిన శాసనం అమలు జరిగేట్లు చూడాలి ఇలాంటి చట్టాలు ఏ హైదరాబాదులోగాని, ఇంకా ఎక్కడో ఉండడమే తప్ప అమలులో నిష్ఫలం అవుతున్నది అక్రమ వడ్డీ నిరోధించాలనే ఆశయం బాగానే ఉన్నది. కోర్టుకు అధికారం యివ్వాలన్నారు. దానిని కాదనుటలేదు. కాని అది బుజువు అయినప్పుడుకదా—కోర్టు ఏమైనా చేసేది? అందువల్ల యీ విషయాలన్నీ పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను

*శ్రీ యమ్. పళ్ళంరాజు : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ననుసరించి, ఈ ప్రాంతంలో కూడ కోర్టుకు అధికారం యివ్వకపోతే, కోర్టు deal చేయడానికి పీలుండదు. అందువల్ల దీనిని ముందు extend చేస్తే తరువాత Money Lending Bill లో గట్టి ఏర్పాట్లు చేసుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది. దయచేసి ఈ బిల్లును పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు : Money lending Bill ఎప్పుడు వస్తుంది?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : సాధ్యమైనంత త్వరలో వస్తుంది. ఈ సెషన్ లో రాదు, వచ్చే సెషన్ లో వస్తుంది.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి : జనవరి సెషన్ లో వస్తుందా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆ.....

*శ్రీ యన్. వెంకయ్య : అధ్యక్షా, మంత్రులు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెడుతూ దీనిని చట్టరీత్యా అన్ని ప్రాంతాలకు వర్తింపజేయడం అవసరం కాబట్టి ఆమోదించాలన్నారు. దానికి అభ్యంతరం లేదు. వారి అభిప్రాయాన్ని గౌరవిస్తాము. కాని ఆచరణరీత్యా ఎంతవరకు యీ శాసనం ఉపయోగమో మనం చక్కగా పరిశీలించడం అవసరం. లేకపోతే శాసనయొక్క విలువ తగ్గి, ఏ శాసనం

చేసినా ధిక్కరించే స్వభావం, తప్పించుకునే స్వభావం ప్రజలలో ప్రబలి శాసనాలకు గౌరవం పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తీర్పుకోలేని సమయంలో, అకస్మాత్తుగా బాకీదారు, బాకీ తీర్పుకోవలసి వచ్చినప్పుడు తన ఆస్తులు తెగనమ్ముకొనే దురవస్థ అతనికి ఏర్పడుతున్నది. ఆచరణరీత్యా చూసుకొంటే—యీ బాకీదారే చాలాబాధలకు లోనుకావలసి వస్తున్నది. పెద్ద మనిషిగా ఉండి, అక్రమం చేయకుండా, ప్రామసరి నోటుమీద ఇంత వడ్డీ అని—అనుకొన్న మొత్తం వేసుకొన్నవాడికి మాత్రం యీ బిల్లుద్వారా కొంత తగ్గించటానికి అవకాశం వస్తున్నది గాని, అక్రమమయిన విధానాలను అవలంబించేవారిని శిక్షించే అవకాశం యీ బిల్లులోలేదు. ఈ అక్రమమయిన విధానాలు అరికట్టబడాలంటే గవర్నమెంట్ విరివిగా బ్యాంకింగ్ సౌకర్యాలు కల్పించవలసి ఉన్నది. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా చౌకవడ్డీలకు అప్పులు ఇప్పించినప్పుడే, యీ బాకీదార్ల బాధలు నివారణ అవుతాయి. అవసరమైన పరిస్థితుల్లో ప్రజలు ఆధికవడ్డీలకు, అక్రమమైన వడ్డీలకు అప్పులు చేయవలసి వస్తున్నది ప్రభుత్వం చేస్తున్న చట్టాలు పేదవాడిని ఇంకా కృంగ దీయటానికి ఉపయోగపడుతున్నాయి గాని, వారిని బాగుచేసేందుకు ఉపయోగపడటం లేదు...

మిస్టర్ స్పీకర్ అసలు యీ బిల్లు ఏమిటో గవర్నమెంట్ explain చేయాలి. ఊరికే extend చేయాలంటే కాదు. అసలు యాక్టులో ఏమి ప్రావిజన్స్ ఉన్నవి? - అనే విషయాలు మొదట మంత్రిగారు చెప్పాలి. ఒకప్రాంతంలోని చట్టం ఇంకోప్రాంతానికి వర్తింపజేస్తున్నప్పుడు, ఆ చట్టంలో ఉన్న ప్రావిజన్స్ ఏమిటో ప్రభుత్వం explain చేయాలి - ప్రిస్సిపుల్ యాక్టులోని అన్ని సెక్షన్స్ కు గౌరవసభ్యులు అమెండ్ మెంట్స్ పెట్టవచ్చునని - వెనక కళా వెంకటరావుగారు 581 రెవిన్యూ బిల్లులు తెలంగాణా ప్రాంతానికి వర్తింపజేయటానికి అసెంబ్లీ ముందుకు తీసుకువచ్చినప్పుడు నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను. కాబట్టి మంత్రిగారు అసలు ఆ act ఏమిటో, అందులో ఉన్న సెక్షన్స్ ఏమిటో తెలపండి - ఆ చట్టం తెలంగాణా ప్రాంతానికి వర్తింపజేస్తున్నప్పుడు గౌరవ సభ్యులు ఆ చట్టంలోని అన్ని సెక్షన్స్ కు అమెండ్ మెంట్స్ సూచించవచ్చును. మంత్రిగారు ఆ చట్టంలో ఏమి ఉన్నదో చెప్పండి.

*శ్రీ ఎం. రామచంద్రారెడ్డి: ఇది సెంట్రల్ యాక్టు. ఇది ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఇప్పుడు అమలులో ఉంది. రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్ట్ పై డిక్రీ కోర్టులు పతీదుగా ఇవ్వవలెనో ఇందులో ఉన్నది. డిక్రీ ప్రకారంగా రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్టు ఎట్లా నిర్ణయం చేయాలన్నది కూడా ఇందులో ఉన్నది. Rate of interest on future adjustment of accounts అనేది కూడా ఇందులో ఉన్నది. కోర్టులు

ఆ విషయంలో ఏతీరుగా పనిచేస్తున్నవో - ఆ భోగట్టా అంతా మనదగ్గరలేదు. ఈ చట్టం ఏ తీరుగా అమలుజరుగుతుందో, దీని పరిణామాలు ఏమిటో - ఆ సమాచారముకూడ మనదగ్గరలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్. అసలు Bill లోని సెక్షన్ లో ఏమి ఉన్నది నాకేమి కనుపిస్తున్నదంటే—పార్టీలు ఒప్పుకొన్నవడ్డీ ఖాయము. పార్టీలు ఒప్పుకోకపోతే కోర్టులు ఇష్టంవచ్చినవడ్డీ నిర్ణయించవచ్చును అన్నది అందులో ఉంది—అది న్యాయమా? అది ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా extend చేయవచ్చునా? ఎప్పుడో—1855 లో బ్రిటిష్ వారు చేసినచట్టం అది అది తీసుకువచ్చి ఎప్పుడో ఆంధ్రప్రాంతంలో పెట్టారు ఇప్పుడు దానిని తెలంగాణా ప్రాంతానికి వర్తింపజేస్తామంటున్నారు. దానివల్ల లాభం ఏమిటి? అన్నది చర్చించకుండా ఎట్లా?

శ్రీ జి. యలమందారెడ్డి. అసలు ప్రెసిపల్ యాక్టుకూడా గౌరవసభ్యులకు సవ్యయి చేయాలి కాబట్టి మంత్రిగారు—మేముకూడా ఆయాక్టును సమగ్రంగా తెలుసుకోవటానికి పీలుగా యీబిల్లుపై పరిశీలనను వాయిదావేస్తే బాగుంటుంది

శ్రీ యస్ కె. వి కృష్ణావతారం: ఒక ప్రాంతంలో ఒకచట్టం ఇంకో ప్రాంతానికి వర్తింపజేసేటప్పుడు ప్రెసిపల్ యాక్టులోని క్లాజులు చర్చించి వాటికి అమెండ్ మెంట్లు ఇచ్చేవాక్కు ఈ శాసనసభ సభ్యులకు ఉన్నదా అని నేను లోగడ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేయగా, మీరు ఒక రూలింగ్ ఇచ్చారు. ప్రెసిపల్ యాక్టులోని సెక్షన్స్ ను చర్చించి, వాటికి సవరణలు ప్రతిపాదించ వచ్చునని మీరు రూలింగ్ ఇచ్చారు—కాబట్టి ఇప్పుడుకూడా మనం అసలు చట్టంలోని సెక్షన్స్ ఏమిటో తెలుసుకోవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ జి. యలమందారెడ్డి: మంత్రిగారు మనీలెండింగ్ బిల్లు జనవరి సెషన్ లో తెస్తామంటున్నారు. ఈ బిల్లుకు దానికి సంబంధం ఉంటుంది కాబట్టి ఆ బిల్లువచ్చినపుడే యీ బిల్లు గురించి కూడా ఆలోచించవచ్చును.

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు: లైబ్రరీలో మొత్తం ఆంధ్రలోని యాక్టులన్నీ ఒక 'కోడ్'లాగా లేకపోవటంవల్ల గౌరవ సభ్యులు ఆయాక్టులన్నీ రిఫర్ చేయటానికి వీలేకుండా ఉన్నది. ఇదికూడా గమనించి ప్రభుత్వం వెంటనే అటువంటి 'కోడ్' తయారు చేయించి లైబ్రరీలో పెట్టవలసి ఉంటుందని తెలియ జేస్తున్నాను.

Mr. Speaker: So, with the consent of the Hon. Minister, let us take it up some other time.

Sri N. Ramachandra Reddy : I have no objection.

Mr. Speaker: We shall post it to some other date.

రేపటినుండి నదీజలాల పంపిణీపై మూడు రోజులు చర్చ ఉంటుంది.
P W. D. మంత్రిగారు దానికి సంబంధించిన వివరాలు తెలుగులో కూడా
ఇచ్చారు సంతోషము. మనం తిరిగి రేపు ఉదయం 9 గం. కు కలుసుకొందాము.
ఈ సభ రేపు ఉదయం 9 గం. ల వరకు వాయిదా వేయడమైనది.

(The House then adjourned.)

